

แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761430 จุลนิพนธ์

ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

โดย
นางสาวจุฑารัตน์ อยู่เจริญ
นางสาวปัทมาวดี ปานดวง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761430 จุลนิพนธ์
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

**GUIDELINES FOR THE PREPARATION TO ASEAN ECONOMIC COMMUNITY
OF MARKETING, FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCE,
SILPAKORN UNIVERSITY, PHETCHABURI IT CAMPUS**

By
Miss Chutharat Yucharoen
Miss Patthamawadee Panduang

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

**A Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Bachelor of Business Administration Program in General Business Management**

Faculty of Management Science

SILPAKORN UNIVERSITY

2012

ที่ประชุมสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิจารณาแล้ว
อนุมัติให้การวิจัยเรื่อง “แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชา
การตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ” เสนอโดย
นางสาวจุฑารัตน์ อยู่เจริญ และนางสาว ปัทมาวดี ปานดวง มีคุณค่าเพียงพอที่จะ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาในรายวิชาจุดนิพนธ์ ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการ ตลาด
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี” ได้ผ่านการนำเสนอใน
งานประชุมวิชาการด้านธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันเสาร์ที่ 16
กุมภาพันธ์ 2556 ณ โรงแรมพลูแมน ขอนแก่น ราชธานี ออคิด จังหวัดขอนแก่น

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทธ์ชัย ศรีวงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

.....
(อาจารย์นพดล ไตวิชัยกุล)

รักษาราชการแทน

หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

12520022, 12520081: สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อม/การจัดการศึกษา/ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จุฬารัตน์ อยู่เจริญ และปัทมาวดี ปานดวง: แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ สาขาวิชา ารตลาด คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์. 84 หน้า.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทิศนะของบุคลากรทางการศึกษาในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 2) แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก

ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ การรวมกลุ่มของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการจัดการศึกษาที่กว้างไกล ในเชิงการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนจำเป็นต้องปรับบทบาทให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ 1) บัณฑิตภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา หลักสูตร เทคโนโลยี การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และ 2) บัณฑิตภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครอง รัฐ และชุมชน

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่อนักศึกษา 1..... 2.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

12520022, 12520081: MAJOR: GENERAL BUSINESS MANAGEMENT

KEY WORDS: PREPARATION / EDUCATION / AEC

CHUTHARAT YUCHAROEN AND PATTHAMAWADEE PANDUANG:
GUIDELINES FOR THE PREPARATION TO ASEAN ECONOMIC COMMUNITY OF
MARKETING, FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCE, SILPAKORN UNIVERSITY,
PHETCHABURI IT CAMPUS. RESEARCH ADVISOR: ASST. PROF. PHITAK SIRIWONG,
Ph.D. 84 pp.

Abstract

The purposes of this research were 1) To study educational personnel's viewpoints on the AEC integration and 2) To draw up guidelines on the AEC integration for Marketing, Faculty of Management Science, Silpakorn University, Phetchaburi IT Campus. This qualitative research was conducted through in-depth interview.

The research results indicated that educational personnel reached the consensus on the AEC integration. That is AEC brought about the universal and multicultural education. Hence, the universities needed bringing up to date in order to adjust to it. The guidelines on the AEC integration of Marketing, Faculty of Management Science, Silpakorn University, Phetchaburi IT Campus required the adjustments from both internal and external factors. The internal factor included administrators, instructors, educators, undergraduate curriculums, technology, instructional method, and systematic evaluation in education. And the external factor comprised the cooperation from parents, government, and communities.

Faculty of Management Science SILPAKORN UNIVERSITY Academic Year 2012

Students' signatures 1..... 2.....

Research Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการเตรียมควา มพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์จากบุคคลสำคัญ ดังนี้

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร . พิทักษ์ ศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความกรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือ ช่วยชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัย รวมทั้งช่วยเหลือไขข้อบกพร่อง เอาใจใส่และติดตามตรวจสอบผลงานอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย ทำให้งาน วิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้สัมภาษณ์ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม ซึ่งผู้ศึกษานำมาประกอบการศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จลุล่วงได้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว ว ที่สนับสนุนให้คำปรึกษาและขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดการทำวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถชื่อนามในที่นี้ได้หมด จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับอาเซียนด้านการศึกษา.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาไทย.....	32
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55

บทที่	หน้า
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการศึกษา.....	68
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	75
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	75
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก.....	78
แนวคำถามในการสัมภาษณ์.....	79
ประวัติผู้วิจัย.....	83

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การศึกษากับการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ	32
2	กรอบความคิดของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา	37
3	อุดมการณ์เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาของชาติ	38
4	กรอบแนวคิดระลอกคลื่นทางการศึกษา	42
5	วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาตาม 4 ฐานการจัดการศึกษาไทยในอนาคต	42
6	กรอบความคิดของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสาขาวิชาการตลาด ...	67

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน เป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 10 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย ราชอาณาจักรไทย เนการาบรูไน ดารุสซาลาม สาธารณรัฐดังกนิชเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพพม่าและราชอาณาจักรกัมพูชา ผู้นำอาเซียนได้ลงนามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2 เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2563 โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักด้านการเมือง จัดตั้งประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ จัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านสังคมและวัฒนธรรม จัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดการเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือ เป็นประชาคมอาเซียนโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2558 (วิทย์ บัณฑิตกุล, 2555: 37)

การขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างอาเซียน ได้ระบุไว้ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วยการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ การสนับสนุนทุนอาเซียนและเครือข่ายการศึกษา การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน มีความชัดเจนในเป้าหมายของการให้ประชากรอาเซียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง การส่งเสริมความร่วมมือ การดำเนินงานเครือข่ายรูปแบบต่าง ๆ การพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียนอย่างต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การดำเนินการแข่งขันระดับเยาวชน รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการแลกเปลี่ยนการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนในกลุ่มอาเซียน เป็นต้น

ในด้านการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษากับการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน นั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดเปิดเสรีการค้าบริการด้านการอุดมศึกษาและการบูรณาการการเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำ กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาเตรียมพร้อมในการรองรับให้ประเทศไทยเข้าสู่

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเสริมหลักสูตรในทุกคณะและภาควิชาให้นักศึกษาตระหนักในเรื่องของอาเซียนมากขึ้น ทั้งรายวิชาอาเซียนทั่วไป รายวิชาที่เปรียบเทียบมี ตีต่าง ๆ ในอาเซียน รายวิชาที่เจาะลึกเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน การเตรียมความพร้อมในเรื่องของภาษา ทั้งภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาในการทำงานของอาเซียน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียน เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษา ใ้วางแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย ต่อไปทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อรองรับการเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนและการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการอุดมศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้บัณฑิตในอนาคตมีคุณภาพ พระศดับสากล และมีความสามารถในการแข่งขันได้ โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนในการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบุคลากรไปยังประเทศเพื่อนบ้านในระยะเริ่มต้น และขยายวงให้กว้างขึ้น ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งพัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน ตลอดจนมีสมรรถนะด้านการบริการให้ความรู้หรือประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อประโยชน์แก่สังคมและชุมชน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียน ภายในปี พ.ศ. 2558 (กมล สูดประเสริฐ, 2554: 13)

มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นสถาบัน หนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีนโยบายการกระจายโอกาสการศึกษาไปสู่ภูมิภาค จึงขยายเขตการศึกษาไปยังวิทยาเขตแห่งใหม่ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นวิทยาเขตแห่งที่ 3 ของมหาวิทยาลัย ถัดจากวิทยาเขตวังท่าพระ กรุงเทพฯ และวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

คณะวิทยาการจัดการ จัดตั้งขึ้นเป็นคณะวิชาที่ 12 ในมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี เริ่มจัดการเรียนการสอนในปี พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบุคลากรในสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ระดับหนึ่ง เป็นบัณฑิตที่มีความสามารถทางธุรกิจขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีความสามารถในการร่วมปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐและธุรกิจเอกชนได้เป็นอย่างดี คำนึงถึงความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการ คุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดย คณะวิทยาการจัดการมีความมุ่งมั่น ที่จะเน้นให้นักศึกษาของคณะได้ฝึกฝนความรู้และทักษะในภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศที่สอง รวมทั้งทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการเป็นผู้ประกอบการ อีกทั้งคณะยังสนับสนุนให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกงานการดูงาน การแข่งขันภายนอก และการทำโครงการต่าง ๆ ในทุกหลักสูตรของคณะอีกด้วย

สาขาวิชาการตลาดเป็นสาขาวิชาหนึ่งของคณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต ซึ่งปัจจุบันบทบาททางด้านการตลาดมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกไร้พรมแดน วิทยาการ ด้านการตลาดสมัยใหม่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรทั้งที่ เน้นหรือไม่เน้นผลกำไร มหาวิทยาลัย ศิลปากรจึงได้พัฒนาหลักสูตร นี้ขึ้นมา เพื่อสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันและการสนองตอบต่อ ความต้องการของผู้บริโภคและผู้รับบริการ การเรียนการสอนเน้นแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการ บริหารจัดการการตลาด การใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาด การวิจัยตลาด อุตสาหกรรมการบริการ การ จัดการแสดงการจัดงาน และภาษาอังกฤษ รวมถึงการฝึกปฏิบัติงาน หรือการจัดทำโครงการวิจัยด้าน ตลาด อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการรองรับกับการเปิดเสรีของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะด้าน เศรษฐกิจในอนาคตได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต สารสนเทศเพชรบุรี เพื่อให้ การเตรียมการในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรทางการศึกษา ทั้ง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด ดำเนินไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และมีความพร้อม มากที่สุด อันเป็นประ โยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพหรือยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ และเท่าเทียมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ในประเทศอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชา การตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต สารสนเทศเพชรบุรี

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ศึกษา คือ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 2 เดือน คือ เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน พ.ศ. 2555

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อทราบถึงทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้สามารถรับรู้ถึงความเข้าใจของบุคลากรทางการศึกษาสาขาวิชาการตลาด เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อทราบถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี อันเป็นแนวทางในการจัดการหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับอาเซียนด้านการศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาไทย
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วิทย์ นันทิตกุล (2555: 3-7) กล่าวว่า อาเซียน (ASEAN) หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) หรือ ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ที่วังสราญรมย์ ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 โดยเป็นการก่อตั้งจากผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย อาคัม มาติก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย ดุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย นาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฟิลิปปินส์ เอส ราชารัตนัม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย

หลังจากการที่ 5 ประเทศ ได้ลงนามปฏิญญากรุงเทพฯ ได้มีสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527 ประเทศเวียดนาม เข้าเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ลาว และ พม่า เข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 และกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 ตามลำดับ จากนั้น อาเซียนมีสมาชิกทั้งสิ้น 10 ประเทศ

อาเซียน (ASEAN) ได้ตรากฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ประกอบด้วยข้อบทต่าง ๆ จำนวน 13 บท 55 ข้อ ได้แก่ หมวด 1 ว่าด้วย วัตถุประสงค์และหลักการ หมวด 2 ว่าด้วย สถาปนาบุคคลตาม กฎหมาย หมวด 3 ว่าด้วย สมาชิกภาพ หมวด 4 ว่าด้วย องค์กรและทำงานประกอบด้วย ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน คณะมนตรีประ สานงาน คณะมนตรีประชาคมอาเซียนต่างๆ องค์กรรัฐมนตรีเฉพาะ สาขา คณะกรรมการถาวรประจำอาเซียน เลขานุการและสำนักเลขานุการ องค์กรสิทธิมนุษยชน อาเซียนหมวด 5 ว่าด้วย องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน หมวด 6 ว่าด้วย ความคุ้มกันและเอก สิทธิ์ หมวด 7 ว่าด้วย การตัดสินใจที่อยู่บนหลักการปรึกษาหารือและฉันทามติหมวด 8 กล่าวถึง วิธี ระบุข้อพิพาทและคนกลาง โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียนเป็นช่องทางสุดท้ายหมวด 9 กล่าวถึงการ จัดทำงบประมาณของสำนักเลขานุการหมวด 10 กล่าวถึง ประชามติอาเซียน พิธีการทางการทูต ภาษา ทำงานหมวด 11 กล่าวถึงคำขวัญ ธง ดวงตรา วันและเพลงอาเซียนหมวด 12 กล่าวถึงแนวทางและ ขั้นตอนการเจรจาของอาเซียนกับคู่เจรจาและ หมวด 13 กล่าวถึงการบังคับใช้

กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 หลังจากที่ประเทศ สมาชิกครบทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎ บัตร และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการประชุมระดับผู้นำ อาเซียนครั้งแรกหลังจากกฎบัตรมีผลบังคับใช้

ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 12 เมื่อปี ค.ศ. 2007 ผู้นำ ประเทศสมาชิกได้ลงนามในปฏิญญาเซบู (Cebu Declaration) เพื่อเร่งรัดให้เกิดประชาคมอาเซียน ขึ้น ภายในปี ค.ศ. 2015 ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 13 ณ ประเทศสิงคโปร์ บรรดาผู้นำประเทศสมาชิกได้เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาแผนงาน เพื่อการก่อตั้งประชาคมสังคม วัฒนธรรมอาเซียน (Asean-Cultural Community)

แผนงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การจัดตั้งประชาคมอาเซียน และได้เปิด ตัวอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 2009 และถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญสำหรับบทบาทของสมาคม ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) นั่นคือ จากการเป็นองค์กรที่เน้นบทบาทต่อต้าน ลัทธิคอมมิวนิสต์ในทศวรรษ 1960 และบทบาทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความมั่นคง ในภูมิภาคยุคหลังสงครามเย็นนั้น ได้ก้าวมาสู่การให้ความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ คือ การ สร้างอัตลักษณ์ร่วมของภูมิภาค การขยายโอกาสทางการศึกษาและการจ้างงาน สวัสดิการทางสังคม

และความมั่นคงทางอาหาร การตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิการคุ้มครองสวัสดิการ ความยุติธรรมทางสังคม การเคารพและยอมรับในอัตลักษณ์ท้องถิ่น รวมไปถึงมรดกทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค

กล่าวได้ว่า การเกิดขึ้นของแผนงานดังกล่าว ว่าเป็นผลมาจากอิทธิพลของการเคลื่อนไหวทางสังคมระดับประชาคม โลกที่เรียกร้องความยั่งยืนทางทรัพยากร ความเท่าเทียมทางการศึกษา ความเท่าเทียมทางเพศ สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมืองของกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาส นอกจากนี้การมุ่งที่จะสร้างอัตลักษณ์ร่วมของภูมิภาคยังสะท้อนถึง ความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างชาติสมาชิกอันมีรากฐานมาจากอุดมการณ์ชาตินิยมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนซึ่งสะท้อนถึงความหวังในอนาคตของภูมิภาคก็มีความจริงหลายกรณีที่ต้องระมัดระวัง เช่น รากเหง้าทางประวัติศาสตร์ยังส่งอิทธิพลในการสร้างความตึงเครียดระหว่างชาติสมาชิก กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานอพยพ และกลุ่มคนที่ไม่มียุติธรรม ไม่มีเสียงยังต้องเผชิญกับอุปสรรคนานัปการเพื่อเข้าถึงโอกาสที่เท่าเทียมเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

การกำหนดเป้าหมายอาเซียนเป็นหนึ่งในอาเซียน (ASEAN) จึงวางความร่วมมือ โดยทำให้อาเซียนเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมแห่งอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) ประชาคมเศรษฐกิจแห่งอาเซียน และประชาคมการเมืองและความมั่นคงแห่งอาเซียน ทั้ง 3 หลักการ มีเป้าหมายที่มุ่งให้ประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ มีความร่วมมือในทุกด้าน จนกล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มก้อนเดี่ยวร่วมกัน และมีอิสระในการก้าวข้ามเขตแดนได้โดยสะดวก

การวางเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมแห่งอาเซียน อาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม 5) การมุ่งสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และ

6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา ทั้งนี้ โดยมีกลไกการดำเนินงาน ได้แก่ การประชุมรายสาขาในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และระดับรัฐมนตรีและคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี

อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ 1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and production base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น 2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน 3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ และ 4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community – APSC) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้ง โดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) โดยเน้นใน 3 ประการ คือ 1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรม และธรรมาภิบาล เป็นต้น 2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคง

สำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ และการระงับข้อพิพาทโดยสันติ เพื่อป้องกันสงคราม และให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ย้ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ 3) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบอาเซียน +3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และการประชุม สหประชาชาติ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

ดังนั้น ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลให้แต่ละประเทศในอาเซียน (ASEAN) จึงต้องเร่งเตรียมพร้อมรับการเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2558

แนวคิดเกี่ยวกับอาเซียนด้านการศึกษา

ครุฑิชิต พุทธโกษา (2554: 2) ได้กล่าวไว้ว่า ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านต่าง ๆ ของโลกยุคปัจจุบัน ทำให้ทุกประเทศต้องเผชิญกับภาวะความท้าทายต่อการเร่งรัดพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางการก้าวหน้าของโลก และประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ประเทศต่าง ๆ ตระหนักดีว่า การศึกษาคือรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงทำการปฏิรูปการศึกษาและพยายามสร้างร่วมมือระหว่างประเทศให้มากขึ้น ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกของประชาคมอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีสมาชิกรวม 10 ประเทศ ทุกประเทศมีความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เพื่อเร่งพัฒนาประเทศให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของโลก

สุริชัย หวันแก้ว (2548: 9) กล่าวว่า ประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จะทำให้การศึกษานั้นมีส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น หลายประเทศทั้งที่เป็นสมาชิกดั้งเดิมและสมาชิกใหม่ยังคงให้ความสำคัญกับบทบาทของการศึกษา ของการจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันได้มุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล โดยมีบางประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนปรารถนาให้ตนมีศักยภาพทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ภายในอาเซียนด้วยตนเอง

ทั้งนี้ ทุกประเทศอาเซียนมีฐานการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา ึ่งประเทศ ตั้งแต่ระดับกฎหมายสูงสุดของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการศึกษาสอดคล้องรองรับ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ถึงแม้ว่าจะมีเพียงไม่กี่ประเทศที่ให้แผนดังกล่าวอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็ตาม ซึ่งอรุณ จันทวานิช (2542: 63-122) ได้กล่าวถึงแนวทางและแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนี้

ไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 81 ให้รัฐจัดการปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บท เชื่อมต่อกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ และเป็นกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้คนไทยทุกคนมีสิทธิและโอกาสในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี จากรัฐอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่า ใช้จ่าย โดยรัฐต้องจัดบริการเป็นพิเศษให้แก่ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งนี้มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษามีเจตนารมณ์ให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการความรู้ด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับระดับอุดมศึกษานั้นมีส่วนเน้นเพิ่มเติมด้านการพัฒนาวิชาการวิชาชีพชั้น สูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาสังคม

ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เป็นแผนระยะยาว 15 ปี โดยการนำสาระตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและนโยบายรัฐบาลโดยเป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งนำไปใช้ในการจัดทำและดำเนินการแผนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกันทั้งประเทศ ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา

แผนพัฒนาการอุดมศึกษา ตลอดจนแผนปฏิบัติการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งความรู้ นำพาไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันในการเรียนรู้ ฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานสร้างรายได้พาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคมพร้อมทั้งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาระยะยาว 20 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 กับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รวมทั้งพระราชบัญญัติและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้อยู่บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ สองคัมภีร์ของพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ที่ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีความสุขพึ่งตนเองและก้าวทันโลก โดยยังรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า เหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อาศัยกรอบแนวคิดในการเป็นแผนบูรณาการแบบองค์รวมการพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตลอดจนการพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพ ซึ่งการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น หมายถึง การเป็นคนดีและมีความสุขสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในขณะที่การพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพนั้น หมายถึง การพัฒนาสังคมให้มีลักษณะ 3 ประการต่อไปนี้ คือ

1. สังคมคุณภาพที่มีความเที่ยงธรรม มั่นคง โปร่งใส ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพสมบูรณ์
2. สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่ทุกคนและทุกส่วนในสังคมมีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ
3. สังคมแห่งความสามัคคีและเอื้ออาทรต่อกัน เป็นสังคมที่มุ่งฟื้นฟูสืบสานและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการไว้ 3 ประการคือ

1. การพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล
2. การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้
3. การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

อนึ่ง ในดำเนินการให้เป็ นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและ สมคูลนั้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อการดำเนินการรองรับ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้
2. การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
3. การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม

4. การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่ม สมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ

สำหรับวัตถุประสงค์ในการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการ เรียนรู้ นั้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อการดำเนินการ 3 ประการ คือ

1. การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติ และ คุณธรรมของคน

2. การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา
3. การสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้ และการเรียนรู้

สำหรับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมแผนการศึกษาแห่งชาติมี แนวนโยบายเพื่อการดำเนินการ 4 ประการ คือ

1. การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมบน ฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

2. การจำกัดลดขจัดปัญหาทางโครงสร้างที่ก่อให้เกิดและ /หรือคงไว้ซึ่งความยากจน ขัดสนด้อยทั้งโอกาสและศักดิ์ศรีของคนและสังคมไทย เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

3. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ

4. การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทย

ทั้งนี้ นอกจากการกำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานสำหรับแต่ละ แนวนโยบายในแต่ละวัตถุประสงค์ข้างต้นแล้ว แผนการศึกษาแห่งชาติยังกำหนดให้มียุทธศาสตร์ การดำเนินงานที่มีหลักการกำหนดโครงสร้างการบริหารแผน เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไป อย่างสมบูรณ์สัมพันธ์เป็นกระบวนการเชื่อมโยงโดยรวมทั้งหมด ภายใต้แนวนโยบายข้างต้น โดย ให้นำหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา ประชาชน องค์กรประชาคม ตลอดจนองค์กรอิสระและองค์กรวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการนำ วัตถุประสงค์ แนวนโยบาย เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานนั้นมากำหนดเป็นแผนพัฒนาฯ 5 ปี

และแผนปฏิบัติการของหน่วยงานในระดับพื้นที่ โดยให้มีแผนงานหรือโครงการรองรับ ตามสมรรถนะและสถานภาพแห่งความรับผิดชอบแห่งตน ตัวอย่างประการหนึ่งของความก้าวหน้าในด้านแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งต่อเนื่องจากการมีแผนการศึกษาแห่งชาตินั้นเห็นได้จากการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ซึ่งเป็นการวางแผนในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปจากการวางแผนการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับก่อน ๆ อันเนื่องมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั่นคือ การวางแผนในระบบเปิดที่จัดให้มีการระดมความคิดและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีตบนหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ การเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้อง ๑. สนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การเป็นแผนปฏิรูปอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยนำหลักการและแนวปฏิบัติในการพัฒนาอุดมศึกษาที่กำหนดไว้มาเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการเป็นแผนที่ให้สถาบันอุดมศึกษายึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีเป้าหมายการพัฒนาอุดมศึกษาร่วมกัน มีการพัฒนาระบบการวางแผนการบริหารแผนและการติดตามประเมินผลแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนการเป็นแผนที่ สอดคล้องกับหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มุ่งให้มหาวิทยาลัยและสถาบันทุกแห่งมีระบบการบริหารที่คล่องตัว มีอิสระสมบูรณ์

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9(พ.ศ.2545-2549) มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษาในการบรรลุวิสัยทัศน์ 4 ประการ ดังนี้

1. การผลิตผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความคิดและวิจารณ์อย่างมีเหตุผล มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบสูง นำไปสู่การพัฒนาประเทศได้
2. การเป็นการศึกษาของปวงชน กระจายโอกาสสู่ปวงชนทุกระดับ ทุกอาชีพให้สามารถเข้าศึกษาในหลักสูตร ทั้งเพื่อรับปริญญาและไม่รับปริญญาจากการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. การมีเอกภาพเชิงนโยบายและมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลสามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ภายใต้กลไกการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาระดับให้ทัดเทียมกับสากลและเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน
4. การมีพันธกิจในการให้การศึกษาชั้นสูงทางวิชาการและวิชาชีพ จัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ มีการวิจัยและพัฒนา

องค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ในขณะเดียวกัน ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในที่นี้คือกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548-2551 ด้วยวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคม ฐานความรู้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยพันธกิจในการสร้างเสริมโอกาสในการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคน การสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ โดยอาศัยยุทธศาสตร์ 3 ประการ คือ การสร้างโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และการเพิ่มมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนการพัฒนาตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการตามแผนยุทธศาสตร์นั้น

บรูไนดารุสซาลาม

บรูไนดารุสซาลาม เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ดั้งเดิม ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุดทั้งในด้านขอบเขตทางภูมิศาสตร์และจำนวนประชากร แต่มีความมั่งคั่งด้วยระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ และเป็นประเทศเดียวในกลุ่มอาเซียนที่อยู่ภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อย่างเต็มรูปแบบ ด้วยระบบรัฐสวัสดิการโดยเริ่มมีการศึกษาอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2459 ด้วยการเปิดโรงเรียนภาษาพื้นเมืองมาเลย์ ในเมืองหลวง คือ กรุงบันดาเสรีเบกาวันด้วยข้อจำกัดในลักษณะของการรับเฉพาะเด็กนักเรียนชายอายุระหว่าง 7 -14 ปี บรูไนไม่มีการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการศึกษาแห่งชาติ หากแต่ให้เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาประเทศระยะ 5 ปี ซึ่งในแผนพัฒนาประเทศฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ. 2497 นั้น สาระที่เกี่ยวข้องเป็นการมุ่งเน้นสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ จนเป็นที่มาของการจัดตั้งกระทรวงการศึกษาของประเทศต่อมาในปี พ.ศ. 2528 ได้มีการพัฒนานโยบายและระบบการศึกษาแห่งชาติในลักษณะที่อำนวยความสะดวกให้ประชาชนและผู้ที่พักอาศัยอยู่ในประเทศบรูไนอย่างถาวร สามารถเข้าศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนระดับประถมของรัฐ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

ในปัจจุบันบรูไนอยู่ระหว่างการใช้แผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 8 (The Eighth National Development Plan in 2001 - 2005) โดยมีส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งได้ระบุว่ามุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (human resource development) และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญในเรื่อง e- Learning โดยได้ดึงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติในการสร้างสังคม ให้มีความแข็งแกร่งบนพื้นฐานของ

หลักไตรลักษณ์ คือ พระมหากษัตริย์ เชื้อชาติมาเลย์และอิสลาม หลักคัมภีร์อัลกุรอาน (holy Quran) หะดีษ (Hadith) และหลักเหตุผล (Aqli) ตลอดจนแนวนโยบายด้านการศึกษา 8 ประการ ดังนี้

1. ดำเนินการให้ระบบการศึกษาแห่งชาติมุ่งให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษามาเลย์เป็นภาษาทางการประจำชาติ ควบคู่ไปกับการใช้ภาษาสำคัญอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับ เป็นภาษาที่สอง
2. จัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนเป็นระยะเวลา 12 ปี โดยแบ่งเป็นการศึกษาระดับประถม (primary education) 7 ปี (รวมก่อนวัยเรียนด้วย 1 ปี) ระดับมัธยมต้น (lower secondary) 3 ปี และระดับมัธยมปลาย (upper education) หรือในสายอาชีพ (vocational / technical education) อีก 2 ปี
3. จัดหาหลักสูตรบูรณาการเช่นเดียวกับการทดสอบรวมให้เป็นรูปแบบเดียวกัน และมีความเหมาะสมต่อระดับการศึกษา และความต้องการพิเศษในทุกโรงเรียน
4. จัดการศึกษาศาสนาอิสลามในหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลัก Ahli Sunnah Wal-Jamaah
5. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการเรียน การสอน วิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารทางการศึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้และความชำนาญตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงของการจ้างงาน
6. พัฒนาตนเองและจัดหาโปรแกรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผ่านกิจกรรมและหลักสูตรร่วมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาแห่งชาติ
7. สร้างโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เหมาะสม
8. จัดหาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทางการศึกษาให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อเติมเต็มความต้องการแห่งชาติ

สหพันธรัฐมาเลเซีย

สหพันธรัฐมาเลเซียให้ความสำคัญกับการศึกษา และการค้นคว้าวิจัยต่างๆ เป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากนโยบายเศรษฐกิจปัจจุบันที่มุ่งพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ อยู่บนฐานความรู้ นอกจากนี้รัฐบาลยังได้กำหนดนโยบายวิสัยทัศน์แห่งชาติ ซึ่งมีเป้าหมายในการสร้างมาเลเซียให้เป็นประเทศที่มีความยืดหยุ่น คงทน และมีความสามารถในการแข่งขัน โดยจะลดความสำคัญของการลงทุนที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตที่ไม่ยั่งยืนและขาดประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญต่อประเด็นใหม่ คือ การเติบโตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสิทธิภาพการผลิตโดยรวม โดยจะเน้นการลงทุนที่มีการค้นคว้าและวิจัยด้วยเทคโนโลยีระดับสูง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานความรู้ กระตุ้นและเพิ่มพลวัตของภาคการเกษตร การผลิต และการบริการ โดยการใช้ความรู้และเทคโนโลยี วิทยาการ

เพิ่มการมีส่วนร่วมของภูมิบุตรในภาคเศรษฐกิจชั้นนำ และปรับให้มีการพัฒนาการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับสังคมบนฐานความรู้

นับตั้งแต่เริ่มต้นศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา รัฐบาลมาเลเซียด้านต่อแนวนโยบายในการ กำหนดให้การพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ เป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่ง โดยมีเป้าหมายให้นำ การศึกษาเข้าถึงประชากรทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งถือเป็น การศึกษาภาคบังคับ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ.2539 (Education Act 1996) ได้กำหนด แผนการศึกษาแห่งชาติไว้ ดังนี้

1. ระบบการศึกษาแห่งชาติต้องเป็นระบบการศึกษาที่มีคุณภาพระดับสากล และสามารถตอบสนองต่ออุดมการณ์แห่งชาติ

2. ยึดถือนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นนโยบายพื้นฐานสำหรับพัฒนาการศึกษา

3. ระยะเวลาของการศึกษาระดับประถมศึกษาคือ 5 ถึง 7 ปี

4. ให้การศึกษาก่อนวัยเรียนบรรจุอยู่ในการศึกษาสายสามัญแห่งชาติ

5. พัฒนาและยกระดับการศึกษาด้านอาชีพและเทคโนโลยี

6. ใช้หลักการจัดสรร เพื่อควบคุมการศึกษากากเอกชน

แนวทางการพัฒนาการศึกษาของมาเลเซีย เป็นส่วนที่กำหนดอยู่ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก โดยในปัจจุบันเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2544-2549) ซึ่งกำหนด 9 ยุทธศาสตร์ในการทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่าง ยั่งยืนและแข่งขันได้ในระดับสากล โดยสามารถเผชิญกับภาวะท้าทายด้านโลกาภิวัตน์และการเปิด เสรีทางเศรษฐกิจประกอบด้วย 1) การธำรงรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจระดับมหภาค 2) การจัด ความยากจนให้หมดสิ้นไป และการปรับโครงสร้างของสังคม 3) การยกระดับการเติบโตทาง เศรษฐกิจโดยอาศัยประสิทธิภาพการผลิตเป็นปัจจัยหลักต้น 4) การยกระดับความสามารถในการ แข่งขันในภาคเศรษฐกิจหลัก 5) การขยายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) การยกระดับการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ 7) การพัฒนาอย่างยั่งยืน 8) การสร้างหลักประกันด้านคุณภาพชีวิตและ 9) การ สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ

ทั้งนี้ การพัฒนาการศึกษาเป็นส่วนที่กำหนดอยู่ในยุทธศาสตร์ข้อที่ 6 ซึ่งว่าด้วยการ ยกระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนในประเทศเป็นฐานที่เข้มแข็งใน การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต และความสามารถในการแข่งขันของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยการเน้นระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการในตลาดแรงงาน ซึ่งต้องการกำลังคนที่มีความรู้และทักษะสูง พร้อมด้วยค่านิยมและทัศนคติทำที่ในลักษณะ

สร้างสรรค์ (Positive) โดยกำหนดให้มีการสร้างสถานศึกษามากขึ้นในทุกระดับ อาศัยหลักสูตรกลางและแนวคิดในการบูรณาการโรงเรียนต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เยาวชนเข้าถึงการศึกษาเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ในลักษณะที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของประเทศ ในการเปิดเสรีด้านการศึกษาและการฝึกอบรม

ในปัจจุบันยังมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2549-2553) ในลักษณะของการกระชับความพยายามที่ผ่านมาให้เข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งนอกจากการมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง ยืดหยุ่น และเป็นธรรม โดยการบริหารการจัดการทางการเงินจะต้องเป็นไปอย่างรอบคอบและมีวินัยแล้ว ยังกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ ซึ่งกำลังเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การพัฒนาประเทศทุก ๆ มิติ จำเป็นต้องพึ่งพาเอกชนด้วยเช่นเดียวกับการศึกษาที่รัฐบาลมีแผนสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนทางด้านนี้ รวมไปถึงการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ นอกเหนือจากที่รัฐบาลเป็นผู้ริเริ่ม เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้เท่าเทียมกันทั่วประเทศ ทั้งนี้ กระบวนการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จดังที่ระบุในแผนพัฒนาฯ ไม่ว่าจะเป็ด้านใดก็ตามจะต้องยึดหลักอุดมการณ์แห่งชาติ Rukunegara 5 ประการ อันได้แก่

1. เชื่อมมั่นในพระเจ้า
2. จงรักภักดีต่อกษัตริย์และชาติ
3. ยึดมั่นในรัฐธรรมนูญ
4. ปฏิบัติตามหลักกฎหมายและ
5. ประพฤติตนอย่างมีศีลธรรมและคุณธรรม

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ก่อนที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนนั้น ฟิลิปปินส์เคยเป็นประเทศที่เน้นการศึกษาในลักษณะไม่เป็นทางการแบบสเปน โดยปราศจากโครงสร้างที่ชัดเจน รองรับและขาดแคลนระเบียบวิธีการต่าง ๆ ในการเรียนการสอน คราจนมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา พ.ศ. 2406 ซึ่งอนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับเด็กชายและหญิงในเมืองต่าง ๆ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของรัฐบาลท้องถิ่น กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ชาวฟิลิปปินส์ทุกคน ได้รับเสรีภาพในการเข้ารับการศึกษาโดยเสรี ไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ การสานต่อแนวคิดและหลักการว่าด้วยเสรีภาพในการเข้ารับการศึกษาโดยเสรี ไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ นี้ ยังคงสานต่อมาจนถึงปัจจุบัน การสร้างความแข็งแกร่งในด้านการศึกษาเป็นภาระผูกพันต่อรัฐบาลตามที่ระบุไว้ใน รัฐธรรมนูญ ปี ค.ศ. 1987 (พ.ศ. 2530) ซึ่งในมาตรา 17 วรรค 11 กำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐในการ ให้ความสำคัญต่อ

การศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรม และกีฬา เพื่อที่จะสนับสนุนให้เกิดความรักชาติ และชาตินิยม พร้อมกับเร่งให้เกิดความก้าวหน้าทางสังคม และส่งเสริมให้มนุษย์มีเสรีภาพและการพัฒนาโดยในมาตรา 1 วรรค XIV กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ปกป้องและส่งเสริมสิทธิของพลเมืองทุกคนให้ได้รับการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพและเหมาะสม นอกจากนี้ในมาตราที่ 5 ยังกำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดงบประมาณสูงสุดให้กับงานด้านการศึกษา โดยรัฐจะต้องคิดตามการสอนว่า ดึงดูดและรักษาไว้ซึ่งความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์

กล่าวได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อเยาวชนของประเทศ โดยผ่านทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ นั่นคือการที่รัฐจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษาให้แก่ประชาชน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยการศึกษา ระดับประถมเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์ต้องเข้าเรียน รวมถึงการที่รัฐสนับสนุนบทบาทของภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัวในการจัดศึกษา การเรียนรู้นอกระบบ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ฐานชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการรองรับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในระดับมัธยมฉบับ ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) ตามด้วยคำประกาศประชานาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งกำหนดให้คริสต์ทศวรรษที่ 1990 เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาสำหรับทุกคน ต่อมาในยุคศตวรรษที่ 21 แนวทางการพัฒนาการศึกษาของฟิลิปปินส์ มีลักษณะของการสานตัวและขยายต่อการศึกษาสำหรับทุกคน ซึ่งเป็นแนวทางหลักในทศวรรษก่อน ให้ครอบคลุมมากขึ้นสู่การพัฒนาทุนมนุษย์ระดับสากล แนวทางดังกล่าวเป็นไปตามแผนพัฒนาประเทศระยะกลาง 5 ปีตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ที่เรียกว่า Medium Term Philippines Development Plan ซึ่งกล่าวถึง การเน้นการพัฒนา มนุษย์ในลักษณะครอบคลุม (Comprehensive Human Development) และให้ความสำคัญต่อการเพิ่มทุนทั้งหมดไปที่มนุษย์ (human capital investment) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา โดยแผนพัฒนาประเทศระยะกลางดังกล่าว กำหนดให้รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การสร้างทักษะความเชี่ยวชาญทางคณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร (IT) พร้อมทั้งขยายช่องทางให้กับผู้มีรายได้น้อยในเรื่องการศึกษานอกระบบ และการฝึกอบรมด้านเทคนิคและวิชาชีพ

ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ได้มีการจัดทำแผนระยะยาวรองรับ 3 แผน เริ่มจากระดับแผนปฏิบัติการตามด้วยระดับแผนหลัก ดังนี้

1. Plan of Action of Education for All ในฐานะแผนปฏิบัติการระยะยาว 10 ปี เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 โดยเน้นหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ตลอดจนผู้พิการและผู้ที่เกี่ยวข้องในสังคม

2. Master Plan for Basic Education (1996-2005) ในฐานะแผนระยะยาว 10 ปีสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ด้วยการเน้นให้มีการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของฟิลิปปินส์ให้ทันสมัย (Modernizing Philippines Education) ด้วยสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย การยกระดับหลักสูตรและเทคนิคในการฝึกอบรมครูผู้สอน ทักษะ และกระบวนการบริหารจัดการวางแผน และกำกับดูแลโครงการต่างๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชน ระบบสารสนเทศ และโทรคมนาคม

3. National Technical Education and Skills Development Plan ในฐานะแผน 5 ปี ด้านการอาชีวศึกษาและการพัฒนาทักษะวิชาชีพรองรับ 3 แนวทางหลัก (The Three-Pronged Direction) ในการพัฒนาประเทศ คือ ความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness) การพัฒนาชนบท (Rural Development) และการบูรณาการทางสังคม (Social Integration) นับเป็นแผนระดับชาติในลักษณะครอบคลุมฉบับแรกสำหรับการพัฒนาทุนมนุษย์สู่ความสามารถในการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ ด้วยทักษะระดับกลางแห่งศตวรรษที่ 21 นี้ในลักษณะที่สอดคล้องกับแผนระยะกลางสำหรับการพัฒนาเยาวชน (Medium Term Youth Development Plan 1994-2004) แผนการจ้างงานระดับชาติ (National Employment Plan) และแผนพัฒนาประเทศระยะกลาง

สาธารณรัฐสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการศึกษามาตั้งแต่เริ่ม ได้รับอิสรภาพจากระบบการปกครองแบบอาณานิคมของอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2508 นับถึงปัจจุบัน สิงคโปร์ทุ่มเทการลงทุนในการจัดระบบการศึกษาและระดับประสิทธิภาพทางการศึกษาในทุก ระดับ ในลักษณะที่พยายามสร้างความเป็นธรรม และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อป้องกันปัญหาความแตกแยกในสังคม และด้วยความปรารถนาให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาระดับสากลแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกภายในปี พ.ศ. 2543

ในปี พ.ศ. 2548 แผนพัฒนาทางการศึกษาของสิงคโปร์ได้ขยายขอบเขตของเป้าหมายให้ก้าวไกลไปสู่การเป็นผู้นำแห่งเอเชีย ด้านศูนย์กลางการศึกษาระดับมาตรฐานโลก (Asia's Premier World-Class Education Hub) ในการดึงดูดนักเรียนนักศึกษาจากประเทศต่างๆ เข้ามาศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษาในสิงคโปร์จำนวน 66,000 คนในปี พ.ศ. 2555 และการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของคนในชาติสู่ระดับสากล โดยอาศัยแนวทางดำเนินการที่ครอบคลุมและสอดคล้องกัน ได้แก่

1. กระบวนการเรียนการสอนควบคู่ไปกับผลลัพธ์ทางการศึกษาทั้งด้านคุณภาพและสมรรถภาพ (Qualities and Competencies Model) เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความสามารถอันหลากหลายของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
2. การเน้นจิตสำนึกและแรงจูงใจในการใฝ่เรียนรู้ด้วยสัมฤทธิผล หรือความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคน
3. การทุ่มทรัพยากรด้านเงินทุนทางการศึกษามากขึ้น
4. การเน้นการบริหารจัดการแบบรวมศูนย์
5. การมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เข้มข้น
6. การเปลี่ยนจากการประเมินจากภายนอกสู่การเน้นประเมินจากภายในแต่ละโรงเรียนและสถาบันการศึกษาด้วยความถี่มากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษารู้จักตนเองมากขึ้น
7. การส่งเสริมแรงสนับสนุนอย่างแข็งขันจากครอบครัวของผู้เรียน
8. การพัฒนากำลังคนด้านบุคลากรทางการสอน โดยเน้นการฝึกอบรม เพื่อให้พัฒนาการศึกษาก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงมากขึ้น

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

แนวทางในการพัฒนาการศึกษาของอินโดนีเซียในปัจจุบัน มีรากฐานมาจากรัฐธรรมนูญ ปี ค.ศ. 1945 (พ.ศ. 2488) เมื่ออินโดนีเซียได้ประกาศอิสรภาพจัดตั้งสาธารณรัฐเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของรัฐ ดังที่ปรากฏในหลักปรัชญาชีวิต ในการรวมศูนย์อำนาจกับการคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมตามความต้องการของกลุ่มชนที่หลากหลายในสังคมและความต้องการร่วมกัน ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้านต่างๆ ซึ่งปฏิสัมพันธ์หลักระหว่างศาสนากับการจัดการศึกษานั้น เป็นลักษณะเด่นเฉพาะของอินโดนีเซีย ในการรักษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับศาสนาแบบดั้งเดิมของศาสนาอิสลาม ซึ่งกลายมาเป็นศาสนาของชนส่วนใหญ่ในประเทศ หลังจากสิ้นอาณาจักรมัชปาหิตในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ที่มีต่อรัฐชาติ ที่เกิดจากการปลดปล่อยตนเองจากลัทธิล่าอาณานิคมและเป็นรัฐชาติที่มีลักษณะเป็นพหุสังคมขนาดใหญ่ ด้วยอาณาบริเวณ ทางภูมิศาสตร์ที่กระจายกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งพยายามปรับตัวอยู่ในโลกปัจจุบัน

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2488 บทที่ 2 มาตรา 31 ระบุว่า 1) พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา และ 2) รัฐบาลจะต้องจัดตั้งและดำเนินการระบบการศึกษาของชาติ ซึ่งอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดเป้าหมาย นโยบาย และแผนการดำเนินงาน ซึ่งครอบคลุมการขยายโอกาสทางการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษาส่งเสริมให้ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาทุกระบบและทุกระดับ และปรับปรุงคุณภาพ

เกี่ยวกับการศึกษาตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเพื่อพัฒนาการศึกษา ที่ให้ชุมชนเป็นพื้นฐาน

แผนการพัฒนาศึกษาของอินโดนีเซีย เป็นส่วนที่กำหนดอยู่ในแผนพัฒนาห้าปีที่ เรียกว่า Rencana Pembangunan Lima Tahun หรือเรียกโดยย่อว่า REPELITA ซึ่งกำหนดเป็น แนวทางกว้าง ๆ ในลักษณะที่คำนึงถึงความเสมอภาคโอกาสทางการศึกษา การตอบสนองความ จำเป็นทางการศึกษา คุณภาพของการศึกษา และประสิทธิภาพของการศึกษาทั้งในระบบและนอก ระบบของการศึกษา ด้วยเนื้อหาสาระที่ต้องการมุ่งเน้นการสร้างบุคลิกภาพและองค์ประกอบของ ความ สามารถในด้านต่างๆ ของทรัพยากรมนุษย์ โดยในปัจจุบันได้เริ่มมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ แห่ง ชาติว่าด้วยนโยบาย Education for All ในปี พ.ศ. 2545 ขึ้นมาเป็นการเฉพาะ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และเพื่อสร้างความมั่นใจว่าคนอินโดนีเซียทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นเพศใด จะมีฐานะยากจน อยู่ห่างไกลความเจริญ หรือ เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ต้องได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ

กัมพูชา

กัมพูชาให้ความสำคัญกับการพัฒนาศึกษาตั้งแต่ได้รับเอกราชเมื่อปี 2496 รัฐบาล กัมพูชาภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2536 ตามข้อตกลงปารีส ได้ให้ความสำคัญแก่การ พัฒนาการศึกษามากขึ้น มีความพยายามในการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ภาคเอกชนในต่างจังหวัด เสมือนประเทศเสรีนิยมทั้งหลาย โดยกำหนดให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งของเป้าหมายในการลดปัญหาความยากจนของประเทศ เพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจของประเทศสู่ระดับสากล ซึ่งมีทรัพยากรมนุษย์เป็นฐาน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (2539-2543) ได้กำหนดแนวทาง กว้างๆ ในเชิงนโยบายยุทธศาสตร์และเป้าหมายในการพัฒนาศึกษา 3 ประการ คือ การที่ ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยทั่วไปการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและการ ปรับปรุงการวางแผนบริหารจัดการด้านการศึกษาให้เข้มแข็งมากขึ้น มีแผนการลงทุนด้านการศึกษา รองรับในช่วงปี พ.ศ. 2538-2543 จากการปรึกษาหารือกับองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องใน ระดับหนึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (2544-2548) เป็นการสานต่อแนว ทางการพัฒนาการศึกษาที่เน้นถึงระดับแผนปฏิบัติการมากขึ้น

แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติในการขยายโอกาสทางการศึกษาคูณภาพอย่างทั่วถึง ประกอบ ด้วยแผนระยะสั้น 2544-2545 แผนระยะยาว 2546-2558 และแผนระยะกลาง 2547-2551 โดยแผนระยะยาว 2546-2558 และแผนระยะกลาง 2547-2551 เป็นการปรับปรุงจากแผนระยะสั้น 2544-2545 ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์ในการลดภาวะความยากจน (Poverty Reduction Strategic

Plan: PRSP) เมื่อปี พ.ศ. 2545 เป็นฐาน โดยให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางประชากร และเศรษฐกิจระดับมหภาคในช่วง 10-15 ปีข้างหน้าของกัมพูชา ร่วมกับแนวทางในการประชุม World Education Forum และ Millennium Development Goals ซึ่งเน้น Education for All แผนระยะยาว พ.ศ. 2546-2558 นั้น กำหนดให้กัมพูชาบรรลุเป้าหมายต่อไปนี้ภายในปี พ.ศ. 2558

1. การเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มสูงขึ้นเป็น 3.8 ล้านคน
2. การเพิ่มชั่วโมงการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
3. การเพิ่มห้องเรียนและสถานที่เรียนในพื้นที่ขาดแคลน
4. การเพิ่มปริมาณและคุณภาพครูและการฝึกหัดครู โดยเน้นสำหรับระดับมัธยมศึกษา

มากขึ้นปีละประมาณ 10,000 คน ด้วยอัตราเงินเดือนเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 3-5 ต่อปี

สำหรับแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เรียกว่า Educational Strategic Plan 2004/08 (พ.ศ. 2547-2551) หรือ ที่เรียกโดยย่อว่า ESP 2004/08 มีเป้าหมายระยะยาวในการทำให้เด็กและเยาวชนชาวกัมพูชาทุกคนได้รับ โอกาสทางการศึกษาที่มี คุณภาพอย่างทั่วถึง ทุกระดับสถานะทางเศรษฐกิจ ทุกเพศ ทุกพื้นที่ ทุกเชื้อชาติ แม้อุปสรรคทางร่างกาย เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญของประเทศและความผูกพันที่ทางรัฐบาลมีต่อ U.N. Convention on the Rights of the Child

คำว่า การศึกษาที่มีคุณภาพนั้น กัมพูชามุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและภูมิภาคในลักษณะที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงานโลกและตลาดแรงงานต่างๆ ในภูมิภาค ตลอดจนสามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนให้สังคมและเศรษฐกิจพัฒนาต่อไป

สหภาพพม่า

ตั้งแต่ในสมัยโบราณ สังคมพม่าให้ความสำคัญกับการศึกษา อย่างมาก โดยเฉพาะในสมัยก่อน การศึกษาในวัดเป็นสิ่งที่นิยมและทำให้อัตราการรู้หนังสือของประชาชนอยู่ในระดับดี แต่เมื่อเข้าถึงสมัยการปกครองโดยอังกฤษ อัตราการรู้หนังสือลดต่ำลง เนื่องจากผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจมากนัก แต่ก็ยังมีความพยายามในหมู่ผู้รู้หนังสือ โดยเฉพาะหลังจากปี พ.ศ. 2491

ในแนวทางการส่งเสริมด้านการศึกษาของพม่า นั้น เด็กพม่าตั้งแต่อายุ 5-10 ปีต้องเข้าโรงเรียน ซึ่งเป็นบริการที่รัฐมีให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายการศึกษาพื้นฐานปี พ.ศ. 2509 (Basic Education Law) และกฎหมายการศึกษาของสหภาพพม่าปี พ.ศ. 2516 (Union of Burma Education Law) ทั้งนี้ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเรียนการสอนในวัดยังเป็นแหล่งความรู้สำคัญสำหรับประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งรัฐบาลพม่าก็ยังให้การยอมรับการศึกษาในลักษณะนี้

การพัฒนาทางการศึกษาในสหภาพพม่าได้วางไว้ในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2541 ที่มีการทบทวนหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นใน

ระดับประถมศึกษา มีการกำหนดปีการศึกษาอย่างเป็นทางการ เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ โดยพร้อมเพรียงกันเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2542 ตลอดจนมีการริเริ่มจัดทำแผนการศึกษาอย่างเป็นทางการในระดับชาติ แบ่งออกเป็นระยะยาว ระยะกลาง และระยะสั้น เพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. แผนระยะยาว 30 ปีเรียกว่าThirty-Year Long-Term Education Development Plan 2001-2002 FY – 2030-2031FY ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ระยะๆ ละ 5 ปี ในการทำระบบการศึกษาให้เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในการพัฒนาชาติให้ทันสมัยสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ในที่สุดเน้นสาระสำคัญ 6 ด้าน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้เทคโนโลยี การขยายขอบเขตด้านการวิจัยพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการศึกษา คุณภาพและการรักษาเอกลักษณ์และค่านิยมแห่งชาติให้คงอยู่ประกอบด้วย 46 โครงการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1.1. โครงการสำหรับพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 10 โครงการ

1.1.1. การปรับปรุงระบบการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยและเจริญก้าวหน้า

1.1.2. การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับทุกคน

1.1.3. การยกระดับคุณภาพของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.4. การอำนวยความสะดวกให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาระดับก่อนอาชีวศึกษาและระดับอาชีวศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.5. การปรับปรุงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสอน ซึ่งจะนำไปสู่ระบบการศึกษาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-education)

1.1.6. การผลิตพลเมืองที่มีการพัฒนารอบด้าน

1.1.7. การยกระดับความสามารถด้านการบริหารจัดการทางการศึกษา

1.1.8. การดำเนินกิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับชุมชน

1.1.9. การปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ

1.1.10. การยกระดับการวิจัยทางการศึกษา

1.2. โครงการสำหรับพัฒนาอุดมศึกษา 36 โครงการ ครอบคลุมด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้เทคโนโลยี การวิจัย การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับปรุงการศึกษาในเชิงคุณภาพ การรักษาอัตลักษณ์แห่งชาติ และค่านิยมประจำชาติ

2. แผนระยะกลาง 4 ปีเรียกว่า Special Four Year Plan for Education (2000-2001FY to 2003-2004) ประกอบด้วย โครงการต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 27 โครงการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

2.1. โครงการสำหรับพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 โครงการ

- 2.1.1. การทบทวนและปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.1.2. การนำระบบประเมินผลแบบใหม่มาใช้ การกำหนดระยะเวลาการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่และการปรับโครงสร้างการสอบเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา
- 2.1.3. การนำระบบชั้นเรียนแบบมัลติมีเดียมาใช้ เพื่อยกระดับกระบวนการเรียนการสอน
- 2.1.4. การยกระดับคุณภาพการศึกษาของครู
- 2.1.5. การสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาแบบครบวงจร
- 2.1.6. การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง

2.2. โครงการสำหรับพัฒนาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการเน้นเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา การพัฒนาการวิจัยให้รู้คนรู้ การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 21 โครงการ ดังต่อไปนี้

- 2.2.1. การทบทวนและปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับปริญญาให้ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนการส่งเสริมลักษณะสหสาขาวิชา
- 2.2.2. การทบทวนระบบการประเมินผลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล
- 2.2.3. การส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่ลอกเลียนแบบใคร ความสามารถในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีทันสมัย โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
- 2.2.4. การลดอุปสรรคต่อระบบการศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 2.2.5. การพัฒนาระบบการศึกษาที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 2.2.6. การแสวงหาแนวทางและวิธีการในการเปล่งระบบอุดมศึกษาทางไกลสู่ระบบมหาวิทยาลัยเปิด
- 2.2.7. การศึกษาวิจัยทั้งในส่วนที่ส่งเสริมวิชาการและในส่วนที่ส่งเสริมความต้องการของภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ในการแสวงหาเทคโนโลยีอันทันสมัยที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประเทศชาติ
- 2.2.8. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และในระดับสากล

2.2.9. การสร้างระบบบริหารจัดการทางการศึกษาให้มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับปริญญาธำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง

2.2.10. การจัดทำโครงการทางการศึกษาในลักษณะที่ตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นของชุมชน

2.2.11. การยกระดับห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้การศึกษาวิจัยดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ อันทันสมัย ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีไปจนถึงระดับปริญญาเอก

2.2.12. การจัดตั้งระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่สามารถใช้สื่อสารถึงกันระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Intranet)

2.2.13. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในศูนย์ข้อมูลระบบมัลติมีเดียตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา เพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอนและการวิจัย

2.2.14. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในศูนย์การเรียนรู้ระบบมัลติมีเดียตามมหาวิทยาลัยเปิด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2.2.15. การจัดตั้งห้องปฏิบัติการทางภาษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.2.16. การยกระดับหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหลายที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการอำนวยความสะดวกต่อการใช้ห้องสมุด โดยไม่ต้องมาที่ห้องสมุด

2.2.17. การมีโครงสร้างต่างๆ ที่จำเป็นต่อการจัดทำระบบการศึกษาแบบเปิด

2.2.18. การตอบสนองความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

2.2.19. การผลิตและเผยแพร่สื่อประเภทโสตทัศนวัสดุ เพื่อการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ทันสมัย ซึ่งเหมาะสมต่อสื่อใหม่และความจำเป็นในระดับท้องถิ่น

2.2.20. การผลิตและเผยแพร่สื่อประเภทโสตทัศนวัสดุ เพื่อการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติตามบทเรียนของหลักสูตรต่าง ๆ ในชั้นเรียนที่ใช้ระบบมัลติมีเดียตามโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.21. การผลิตสื่อประเภทโสตทัศน วัสดุที่สอดคล้องในระดับรายวิชา เพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยในการเรียนรู้ผ่านระบบการสอนทางไกล

3. แผนระยะสั้น 2 ปี เรียกว่า Short-Term Education Development Plan 2001-2002 เน้นการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง เพื่อสร้างกลุ่มคนที่มีคุณภาพและทักษะทางด้าน ICT ซึ่งจำเป็นสำหรับการทำงานในยุคนี้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นับตั้งแต่ที่ได้สถาปนาเป็นประเทศเอกราชในปี พ.ศ. 2518 ส.ป.ป.ลาวให้ความสำคัญกับการศึกษาเรื่อยมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประถมศึกษา เทคนิคศึกษา และการรู้หนังสือของประชาชนที่มีอายุ 14-15 ปี แนวทางดังกล่าวยังสานต่อ แม้เมื่อส.ป.ป.ลาวได้เริ่มการปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศจากระบบที่ มีการวางแผนจากส่วนกลางมาเป็นการดำเนินนโยบายตลาดเสรีในปี พ.ศ. 2529 ทว่าด้วยจุดเน้นที่แตกต่างไปจากอดีต คือ เป็นการเน้นการศึกษา เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ และแก้ปัญหาความยากจน เพื่อก่อให้เกิดความเจริญอย่างยั่งยืนและพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งกำหนดให้การศึกษาเป็นความจำเป็นทางสังคมที่จะต้องผลักดันให้ประชาชนพัฒนาไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการปรับตัวสู่ระบบเศรษฐกิจที่อิงกลไกตลาด ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาการศึกษาของส.ป.ป. ลาวมีการปรับปรุงเป็นลำดับ

ในการยกระดับการศึกษาแห่งชาติให้สูงขึ้น เป็นแนวทางหลักประการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการผลิตให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการมุ่งยกระดับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมนั้นในปี พ.ศ. 2536 มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการศึกษา 3 แนวทาง คือ

1. การพัฒนาในแนวทางที่เรียกว่า การศึกษาดำหรับทุกคน (Education For All) และให้การศึกษาได้รับความสำคัญในเชิงนโยบายเป็นลำดับต้น เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
2. การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและการสร้างความร่วมมือระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับการศึกษาในสังคมและครอบครัว
3. การปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้ทันสมัยในทุกระดับทั้งสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคเอกชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวางแผนรัฐแห่งส .ป.ป.ลาว(State Planning Committee of Lao PDR) ได้จัดทำโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระยะกลาง พ.ศ. 2540-2543 ขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางกว้าง ๆ ในการจัดลำดับความสำคัญ การดำเนินการต่าง ๆ ในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยมีปรัชญาว่าจะส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมและบูรณาการ ซึ่งครอบคลุมวิธีการต่าง ๆ หลากหลาย ในลักษณะที่สอดคล้องกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ

โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กำหนดแนวทางให้ภาคการศึกษาเน้นความสนใจและแนวทางการปรับปรุงไปที่ 3 ส่วนหลัก คือ

1. ความสามารถของผู้บริหารในทุกระดับ
2. คุณภาพของครูในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับจังหวัดและ
3. แรงจูงใจจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ และในบรรดาชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ

ในปัจจุบันเมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 แนวทางการพัฒนาการศึกษาของส.ป.ป. ลาวเป็นการดำเนินการตามกรอบนโยบายทางการศึกษาช่วง 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2548 ซึ่งแบ่งวัตถุประสงค์ออกได้เป็น 4 ส่วนหลัก ดังนี้

1. การเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบด้วย
 - 1.1. การขยายโรงเรียนให้เพิ่มมากขึ้น
 - 1.2. การฟื้นฟูและบูรณะโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว
 - 1.3. การยกระดับบทบาทของภาคเอกชน
 - 1.4. การจัดทำโครงการเฉพาะ ซึ่งมุ่งให้กลุ่มประชาชนที่เสียเปรียบทางสังคมเข้าถึงการศึกษามากขึ้น
 - 1.5. การศึกษาความเป็นไปได้สำหรับการศึกษาแบบเปิด
 - 1.6. การขยายโอกาสสำหรับการศึกษานอกระบบ
2. การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1. การยกระดับคุณภาพครูทุกระดับผ่าน โครงการฝึกอบรมทั้งก่อนที่จะเป็นครูและเมื่อเป็นครูแล้ว
 - 2.2. การยกระดับคุณภาพหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาทั่วไปและอาชีวศึกษา
 - 2.3. การพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และให้สามารถผลิตได้เองในระดับจังหวัด
3. การปรับปรุงความเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ในระบบการศึกษาให้สอดคล้องกัน
 - 3.1. การศึกษาความเป็นไปได้สำหรับการศึกษาทางไกล และการทำให้การศึกษาสอดคล้องกับสังคมมากขึ้น
 - 3.2. การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
 - 3.3. การจัดตั้งกองทุนในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษามากขึ้น
 - 3.4. การนำการแนะนำมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่นักเรียน

3.5. การกระชับความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษาภาคอุตสาหกรรมและภาคเอกชน

4. การทำให้การบริหารจัดการและการวางแผนแข็งแกร่งมากขึ้น

4.1. การเพิ่มความแข็งแกร่งในการวางแผนปฏิบัติการ และการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4.2. การกระชับเครือข่ายทางการศึกษาที่มีอยู่แล้วในระดับกลางและระดับจังหวัดให้เข้มแข็งมากขึ้น

4.3. การยกระดับความสามารถด้านงบประมาณและการคลัง

4.4. การบริหารจัดการโครงการลงทุน การกำกับดูแล และการยกระดับความสามารถในการประสานงานภายในกระทรวงศึกษาฯ

ทั้งนี้ ส.ป.ป. ลาวได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2544-2548 โดยกำหนดเป้าหมายดำเนินการไว้ 15 ประการ ดังนี้

1. การขยายการดูแลเด็กก่อนวัยเรียน โดยการส่งเสริมการประสานงานระหว่างภาครัฐ ชุมชนและภาคเอกชนในการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนให้เพิ่มมากขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี

2. การบังคับใช้การศึกษาภาคบังคับระดับประถมศึกษา โดยตั้งเป้าให้อัตราการเข้าเรียนสุทธิเพิ่มจากร้อยละ 77 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 85 ในปี พ.ศ. 2548

3. การดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการขยายจำนวนโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยและพื้นที่ชนบทห่างไกลความเจริญ โดยอาศัยการสอนคณะระดับชั้น และการจัดกลุ่มโรงเรียนให้สอดคล้องกับความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

4. การสร้างเงื่อนไขที่เหมาะสมต่อการลดอัตราการเรียนซ้ำชั้นและการลาออกกลางคันให้เหลืออย่างน้อยร้อยละ 2 และร้อยละ 3 ต่อปี ตามลำดับ

5. การปรับเครือข่ายมัธยมศึกษา โดยการขยายจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ และทำให้การเข้าเรียนโดยรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 45 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 52 ในปี พ.ศ. 2548 ขยายจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพร้อมกับการพัฒนาหลักสูตรและกลุ่มวิชาแกนต่าง ๆ ตลอดจนการเพิ่มอัตราการเข้าเรียนโดยรวมจากร้อยละ 22 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 24 ในปี พ.ศ. 2548

6. การเพิ่มอัตราการรู้หนังสือในกลุ่มประชากรวัย 15-40 ปีจากร้อยละ 80 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 85 ในปี พ.ศ. 2548 และเพิ่มอัตราการรู้หนังสือในกลุ่มประชากรวัย 15 ปีขึ้นไปจากร้อยละ 74 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 80 ในปี พ.ศ. 2548

ในระดับมัธยมต้นจะครอบคลุมถึง 30 จังหวัด เวียดนามมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะยาวสำหรับปี พ.ศ. 2544- 2553 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ คือ

1. การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาไปในทิศทางที่เข้าถึงการศึกษาระดับสูงของโลก เหมาะกับวิถีปฏิบัติของชาวเวียดนาม ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชาติภูมิภาค และท้องถิ่น และมุ่งสู่สังคมการเรียนรู้ เพื่อนำการศึกษาของประเทศออกไปให้ห่างจากความด้อยพัฒนา

2. การให้ความสำคัญกับการอบรมบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีขั้นสูง และความสามารถทางการจัดการธุรกิจ ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมต้น

3. การริเริ่มจัดทำเป้าหมาย วิธีการ และหลักสูตรในทุกระดับ พัฒนาครูเพื่อให้ตอบสนองกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ริเริ่มการจัดการทางการศึกษา และริเริ่มพื้นฐานทางกฎหมายเพื่อสร้างพลังในการพัฒนาการศึกษา

การศึกษานอกระบบ เป็นแนวทางที่สำคัญส่วนหนึ่งของเวียดนาม โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ เวียดนาม มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาให้มีลักษณะต่อไปนี้ ภายในปี 2553

1. การพัฒนาการศึกษานอกระบบให้เป็นการขับเคลื่อนชุมชนไปสู่สังคมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้ มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ของแต่ละคน เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์

2. การลดอัตราการไม่รู้หนังสือในกลุ่มผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่ห่างไกลและตามภูเขาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การมีความรู้ในระดับมัธยมต้นอย่างทั่วถึง

3. การเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานแล้วได้รับการอบรมเรียนรู้จากหลักสูตรสั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เพิ่มรายได้ และโอกาสในการเปลี่ยนงาน

ในปัจจุบันเวียดนามยังได้จัดทำแผนปฏิบัติแห่งชาติระยะยาวด้านการศึกษา เรียกว่า National Education for All Action Plan 2003-2015 โดยได้รับความร่วมมือจาก UNESCO ในฐานะเครื่องมือของรัฐบาลในการปรับตัวเชิงนโยบายในระดับมหภาค ให้สอดคล้องกับแนวทาง Education for All ตลอดจนแนวนโยบายของรัฐบาลในการปรับปรุงภาคการศึกษาให้ทันสมัย ตามที่ได้ลงนามรับรอง Daka Framework for Action , Education for All: Meeting our Collective Commitments ร่วมกับประเทศอื่น ๆ อีกกว่า 150 ประเทศที่ร่วมประชุมใน World Education Forum ที่เมือง Dakar ประเทศเซเนกัล เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2543 อีกทั้ง เป็นกรอบปฏิบัติสำหรับระดับ

จังหวัดและเมืองในการพัฒนาแผนการดำเนินงานของตน หรือที่เรียกว่า Provincial Education for All Plans ต่อไป

National Education for All Action Plan 2003-2015 (พ.ศ. 2546 - 2558) ของเวียดนาม มีกรอบแนวทางที่สร้างความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายทางการศึกษา 3 ด้านหลัก คือ การเข้าถึงการศึกษา คุณภาพทางการศึกษา และการบริหารจัดการทางการศึกษา ในการพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มการดูแลและการศึกษาปฐมวัย กลุ่มประถมศึกษา กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มศึกษานอกระบบ ซึ่งเวียดนามหวังว่าจะอำนวยความสะดวกให้ระบบการศึกษาของเวียดนามก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้ หากแผนปฏิบัติการดังกล่าวประสบความสำเร็จในภาคปฏิบัติจริง

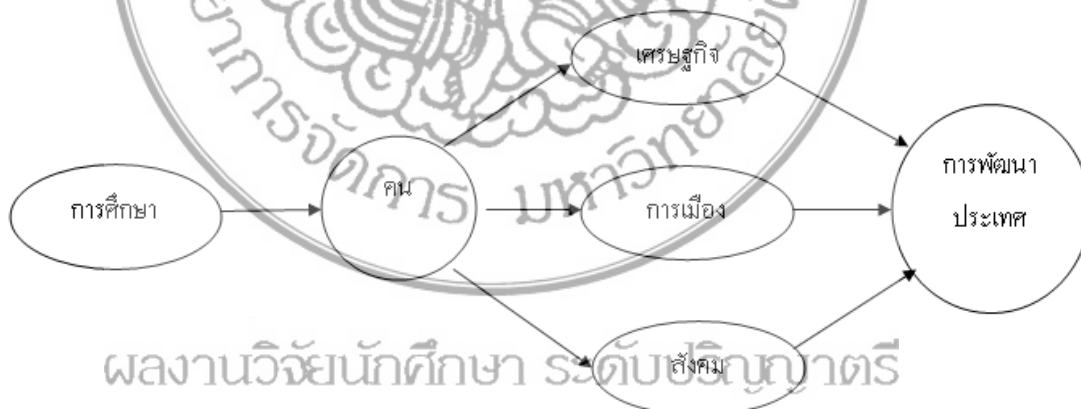
1. เด็กปฐมวัยทุกคนจะได้รับการดูแล และเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเป็นเวลาหนึ่งปีก่อนเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เด็กนักเรียนจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เป็นเวลา 9 ปี โดยเด็กทุกคนที่มีอายุ 6 ปี จะได้เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสามารถเรียนต่อตามขั้นตอน ไปจนตลอดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี
3. เด็กนักเรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ตามมาตรฐานการศึกษาระดับนานาชาติ 900 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา และด้วยมาตรฐานการศึกษาที่ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ
4. ท้องถิ่นต่างๆ จะได้รับการจัดสรร โครงการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และฝึกทักษะในการดำรงชีวิตที่ทันสมัย (Modern Life Skills)
5. คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนจะก้าวสู่ระดับ มาตรฐานสากลอันทันสมัย ผ่านกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โครงการพัฒนาครูทั้งก่อนและระหว่างประจำการ ตลอดจนการนำมาตรฐานขั้นต่ำด้านการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในทุกโรงเรียน
6. ผลลัพธ์ทางการศึกษาจะสอดคล้องโดยตรงต่อเศรษฐกิจและสังคมที่ทันสมัย ส่งผลให้เวียดนามมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมั่นคงมากยิ่งขึ้น
7. การบริหารจัดการทางการศึกษาจะมีโครงสร้างและกระบวนการกระจายอำนาจที่ทันสมัย

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาไทย

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างคน เพื่อนำ ไปสู่ การพัฒนาสังคมพัฒนา เศรษฐกิจและพัฒนาประเทศชาติความสำคัญของการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าที่ทุกฝ่ายต่าง ตระหนักและให้ความสำคัญ คัญ รวมทั้งยอมรับในระบบการจัดการศึกษาตลอดมาว่าจะนำ ไปสู่ การ พัฒนาและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตและสังคมโดยรวมได้ในที่สุด การศึกษาเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับระบอบ ประชาธิปไตยและพัฒนาคนไทยให้เป็นกำลังสำคัญได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมใหม่นั้นจะต้องมีการวางเป้าหมายการจัดการศึกษาให้บรรลุผล บังเกิดศักยภาพสูงสุดแก่ประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากสังคมยุคใหม่จะเป็นสังคมที่คาดหวังว่าจะเกิดเป็น มิติสำคัญใน 3 มิติ ดังที่รุ่ง แก้วแดง (2541: 30) กล่าวถึง ดังนี้คือ

1. เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
2. เป็นสังคมที่มีความพร้อมในการแข่งขันกับสังคมโลก
3. เป็นสังคมแห่งคนดี

ระบบของการศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างคน เพื่อการพัฒนาสังคมและพัฒนา ชาติตามที่กล่าวถึงในเบื้องต้นนั้น สามารถสรุปให้เห็นดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การศึกษากับการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุปว่า การศึกษาเป็นปัจจัยและเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการสร้างชาติให้ เกิดความเข้มแข็ง เกิดศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติได้ และพลังอำนาจของชาติยุค ปัจจุบันจะขึ้นอยู่กับศักยภาพและคุณภาพของคนเป็นสำคัญ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งใน การพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศชาติ

วิชัย ตันศิริ (2541: 132) ได้กล่าวไว้ว่า ภายใต้บริบทใหม่แห่งกระแสโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความรุนแรงในปัจจุบัน ที่เรียกกันว่าสังคมแห่งความเป็น โลกาภิวัตน์นั้นจะมีตัวแปรหลากหลายประการที่ทำให้รูปแบบสาระการเรียนรู้ที่แปรเปลี่ยนไปแตกต่างจากสมัยก่อน ส่งผลต่อการศึกษาโดยรวมประเด็นปัญหาในสังคม จึงเป็นประเด็นที่ระบบการเรียนรู้ในสังคมต้องเผชิญ เช่น ประเด็นของการปรับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้รู้ซึ่งถึงวิถีชีวิต วิถีวัฒนธรรมรวมทั้งมีความเข้าใจในวัฒนธรรมของต่างชาติและของโลก การปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยให้ทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจ ธุรกิจการค้า การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมในเวทีโลกได้อย่างเสมอภาคเสมอไหล่กับนานาชาติ จึงเป็นเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องปรับเปลี่ยนโดยเน้นในเนื้อหาสาระทางการศึกษาอย่างแท้จริง

ธนศวี เจริญเมือง (2540: 45) ได้กล่าวไว้ว่า กระแสแห่งความเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลกระทบต่อด้านอย่างรวดเร็วและรุนแรงนั้น ในส่วนของการศึกษาที่เช่นเดียวกันที่กระแสสังคมแห่งความเป็น โลกาภิวัตน์ได้ก่อให้เกิดสภาพการณ์ของปัญหาที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป ซึ่งปัญหาที่เกิดจากระบบการศึกษาในยุคดังกล่าวนี้ สรุปเป็นสาระสำคัญได้หลากหลายประเด็น เช่น

1. เน้นปริมาณของการศึกษาแต่ไม่เน้นคุณภาพ
2. ขาดความเข้มข้นทางวิชาการ
3. ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยทำลายเยาวชนของประเทศ
4. สถาบันอุดมศึกษาไม่ส่งเสริมประชาธิปไตยแต่ส่งเสริมระบอบเผด็จการ
5. ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มหนึ่งเห็นแก่ตัวไม่เห็นประโยชน์แก่ส่วนรวม
6. ขาดการวิจัยค้นคว้าและเสนอปัญหาสังคมอย่างจริงจังอ่อนบทบาทในการชี้นำ ของ

สังคม

7. ขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านจริยธรรม ส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีคุณภาพในแทบทุก

ด้าน

8. ขาดระบบการประเมินบุคลากร ทำให้บุคลากรมีคุณภาพต่ำลง นับวันสูญเสียคนที่มีฝีมือได้คนรุ่นใหม่ที่ดี้อยคุณภาพ และนับวันจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคม

9. โรงเรียนที่มีคุณภาพจะกระจุกตัวในเมืองหลวงและตัวจังหวัด ทอดทิ้งให้โรงเรียนในชนบทล้าหลัง

10. ระบบการบริหารขาดเอกภาพ ไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ไม่มีการประเมินตนเอง

11. ระบบการบริหารการศึกษาเป็นระบบรวมศูนย์อำนาจที่ขาดเอกภาพท้องถิ่น ไม่มีบทบาทในการจัดการศึกษาของตนเอง

12. การศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาของไทยมีจำกัดมากในการศึกษาเชิงภาพรวมและสหวิทยาการส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเฉพาะส่วนและเน้นด้านเทคนิค ทำให้มองไม่เห็นภาพรวมและคุณภาพของระบบการศึกษาที่ผ่านมา

13. อาจารย์และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าตนเองมีปัญหาเพียงใดและจะต้องแก้ไขอย่างไร

14. ระบบการเมืองไม่มีบุคลากรที่จะสนใจและมองเห็นปัญหาของระบบการศึกษาเพื่อที่จะเข้าไปบริหารกระทรวงเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

ที่กล่าวในเบื้องต้นนั้น อาจเป็นเพียงประเด็นปัญหาที่เกิดจากระบบการศึกษาไทยที่ผ่านมามบางประเด็นเท่านั้นที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาโดยรวม อย่างไรก็ตามหากกล่าวในภาพรวมของระบบการศึกษาในยุคปัจจุบันอาจจำแนกปัญหาได้ใน 3 ด้านสำคัญ ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539: 6) ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจ ได้แก่ ด้านระบบการศึกษาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและด้านบริบทสภาพแวดล้อมขององค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อการศึกษา ซึ่งสรุปให้เห็นในประเด็นต่างๆ ของปัญหาที่เกิดจากระบบการศึกษาไทยที่ผ่านมา ดังนี้

1. ปัญหาการอพยพถิ่นฐานจากหลักสูตรภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุโดยเฉลี่ย 12 ปี ทำให้ประชากรวัยการศึกษาภาคบังคับต้องออกหางานทำ ตามเมืองใหญ่ๆ หรือแสวงหาการศึกษาที่ดีของกลุ่มชนที่มีกำลังสูญเสียเพียงพอ

2. ปัญหาช่องว่างระหว่างรายได้ คนรวย คนจน ที่มีช่องว่างห่างกันมากขึ้นจากสาเหตุความด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อ

3. การกระจายความเจริญไม่เท่าเทียมกัน มีการกระจุกตัวตามเมืองใหญ่ ๆ ไม่สามารถกระจายสู่ชนบทได้แทบทุกด้าน รวมทั้งด้านสถานศึกษาด้วย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากนโยบายของการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง

4. การขาดแคลนฝีมือแรงงานระดับสูงสืบเนื่องมาจาก

4.1. ขาดการวางแผนระยะยาวในการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาแห่งชาติ

4.2. แผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยไม่สอดคล้องกัน

4.3. โครงสร้างการบริหารระดับอุดมศึกษาอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ

5. ปัญหาการว่างงาน อันสืบเนื่องมาจากความค้อยโอกาสทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนหลังการศึกษาภาคบังคับ การผลิตกำลังคนบางสาขาวิชาเกินความต้องการของสังคม เกิดสภาวะการณ์ว่างงาน

6. ปัญหาด้านแรงงาน เด็ก เด็กขาดโอกาสทางการศึกษาหรือเด็กค้อยโอกาสทางการศึกษาจำนวนมากที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งขาดการดูแลเอาใจใส่จากนายจ้างหรือรัฐเท่าที่ควร เกิดปัญหาตีความด้านทฤษฎีกรรมแรงงานเด็กบ่อยครั้ง ซึ่งปรากฏตามสื่อมวลชนต่างๆ

7. ปัญหาด้านการท่องเที่ยวเกิดผลกระทบต่างๆ

7.1. ผลกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติต่างๆ

7.2. เกิดการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ เช่น โรคเอดส์หรือปัญหาเกี่ยวกับโสเภณีหรือหญิงบริการ

8. ปัญหาด้านคุณภาพและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

9. ปัญหาด้านการจราจร ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากจำนวนถนนในเมืองใหญ่ไม่สมดุลกัน

10. ปัญหาด้านขาดการวางแผนเรื่องการแข่งขันเขตพื้นที่ของโรงเรียน

11. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติถูกทำลาย

12. ปัญหาวัฒนธรรมท้องถิ่นบางอย่างถูกละเลยหรือถูกกลืนหายไป

ที่กล่าวมาทั้งหมดในเบื้องต้นของปัญหาระบบการศึกษาของไทย สรุปแล้วจะพบว่าปัญหาการศึกษาของไทยในปัจจุบันจะมี 3 ประการสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังที่ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2541: 66) ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

1. ด้านปริมาณ ทั้งปริมาณของเด็กนักเรียนและปริมาณของแรงงาน ซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษา กล่าวคือในด้านปริมาณของเด็กนักเรียนต่อชั้นในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีสัดส่วนลดลงอย่างรวดเร็วจนเหลือเพียงเล็กน้อยในชั้นหลังมัธยมศึกษา ส่วนปริมาณของแรงงานนั้นมีทักษะไม่เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจไปสู่การผลิตที่อาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้งในแง่ของคนไทยโดยรวมใช้เวลาในการศึกษาน้อยเกินไป

2. ด้านคุณภาพ คุณภาพของการศึกษาของไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังข้อวิจารณ์ที่ได้ยินได้ฟังอยู่เสมอว่า การศึกษาไทยไม่ทำให้ผู้เรียนคิดหรือแม้แต่ทำ เป็นสาระ รวมทั้งสื่อมวลชนยังไม่ให้สาระความรู้เพียงพอ การศึกษาเชิงความรู้ คือ งานวิจัยมีน้อยทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ จนไม่อาจเป็นฐานในการพัฒนาได้

3. ขาดความเป็นธรรม ไม่ขยายโอกาสให้แก่กลุ่มคนที่ไม่มียินลงทุนด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ยิ่งส่งผลให้โอกาสทางการศึกษายิ่งห่างไกลจากคน

ส่วนใหญ่มากยิ่งขึ้น เพราะรัฐต้องผลักดันภาระการลงทุนทางการศึกษาให้ประชาชนมากขึ้นตามไปด้วย

รุ่ง แก้วแดง (2541: 84) ได้กล่าวไว้ว่า ในเวทีโลกด้านความสามารถทางการแข่งขันระหว่างนานาชาติที่บ่งบอกถึงพลังและศักยภาพของชาติได้คือนั้น การศึกษาจะเป็นสิ่งบ่งชี้ที่สำคัญที่มาจากผลของการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการศึกษาของแต่ละประเทศ ที่ถือว่าเป็นภารกิจสำคัญ ของชาติที่ต้องเร่งพัฒนาให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ดังกล่าว ดังที่ McKinsey & Company ซึ่งเป็นสถาบันที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่ามีผลงานการวิจัย ด้านการศึกษานานาชาติที่เชื่อถือได้ ได้ออกรายงานฉบับล่าสุดเมื่อปลายปี 2553 ชื่อ How the World's Most Improved Schools Systems Keep Getting Better สรุปผลการวิเคราะห์ระบบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จทั่วโลก พบว่าระบบการศึกษาของประเทศในทวีปเอเชียที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด เช่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ฮองกง มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยมีการจัดลำดับความสำคัญหรือจุดเน้นของการปฏิรูป และเลือกทำอย่างเป็นระบบขั้นตอน ตั้งแต่การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู การกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลที่ปรากฏคือประเทศเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ และการศึกษาที่มีคุณภาพสูงนี้ก็ทำให้ผลผลิตด้านกำลังคนมีคุณภาพ นำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจรวมทั้งความมั่นคงทางการเมืองและสังคม ปัจจัยหลักที่นำไปสู่ความสำเร็จของประเทศเหล่านั้น คือ การมีผู้นำทางการเมืองหรือนักปฏิรูปการศึกษาที่ดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานพอที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนได้ รวมทั้งมีการประเมินผลและนำ ผลมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาไปโดยตลอด

IMD (International Institute for Management and Development) ของสถาบันการพัฒนาการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นองค์กรจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ได้มีการเปรียบเทียบเพื่อจัดลำดับความสามารถ ในศักยภาพการแข่งขันของประเทศต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่าง 60 กว่าประเทศ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยยังอยู่ในลำดับที่ค่อนข้างต่ำ ในรอบหลายปีที่ผ่านมา โดยมีประเด็นด้านการศึกษาที่ไทยยังมีขีดความสามารถอยู่ในลำดับท้ายๆ ซึ่งเหตุปัจจัยที่หลากหลายของปมปัญหาที่สร้างความอ่อนแอในเชิงการแข่งขันระหว่างประเทศจากการจัดลำดับของ IMD ดังกล่าว

สมบัติ นพรัก (2548: 121) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งมีทั้งปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงและปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อม อาจพิจารณาได้จากกรอบแนวคิดตามภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 กรอบความคิดของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

จากภาพประกอบที่แสดงไว้ กรอบชั้นใน คือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง ส่วนกรอบชั้นนอก คือปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาจะได้ทราบถึงปัญหา มองเห็นปัญหา และพยายามแก้ไขปัญหาก็เพื่อคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษา แต่ประเด็นมืออยู่ว่าจะแก้ปัญหามาได้ตรงประเด็นถูกจุดหรือไม่ ยังเป็นสิ่งที่น่าสงสัย ถ้าจะสรุปในภาพรวม น่าจะบอกได้ว่าการแก้ไขปัญหามาโดยเน้นรูปแบบมากกว่าหน้าที่ความรับผิดชอบ จะทำให้ตัวเลขของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อแสดงถึงประสิทธิผลด้านการศึกษา แต่คุณภาพยังน่าเป็นห่วง ตรงที่สภาพการณ์ด้านการศึกษายังเป็นเช่นนี้ ผลการจัดอันดับไม่ว่าจะสำนักใดก็ตามก็คงไม่แตกต่างและเปลี่ยนแปลง และหากพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ครู กระบวนการเรียนการสอน และนักเรียน การจัดอันดับการทดสอบ การวัดผล ประเมินผล จึงเป็นผลลัพธ์ที่แสดงคุณภาพของการศึกษาไทยอย่างแท้จริง

กมล สดประเสริฐ และสุนทร สุนันท์ชัย (2541: 18) ได้กล่าวไว้ว่าวิสัยทัศน์เป็นการแสดงออกถึงภาพอนาคตที่เป็นไปได้และเป็นไปตามอุดมการณ์หรือความหวังที่ชุมชนได้กำหนดไว้ เมื่อประชาชนรวมตัวกันเข้า ย่อมสามารถที่จะร่วมมือกันสร้างวิสัยทัศน์ที่ดีในอนาคต และเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนทั้งชุมชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาหรือเป็นการแสวงหาแนวทางที่ดีกว่า การสร้างวิสัยทัศน์ถูกนำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์

ในการพัฒนาชุมชนจนถึงพัฒนาประเทศชาติ ปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้ใช้กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาหรือปฏิรูปการศึกษา โดยมองเห็นว่าการศึกษาเองอยู่ในสภาพที่เป็นตัวสร้างปัญหาแก่สังคม และในเวลาเดียวกันการศึกษาก็เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาของสังคมด้วยเช่นกัน

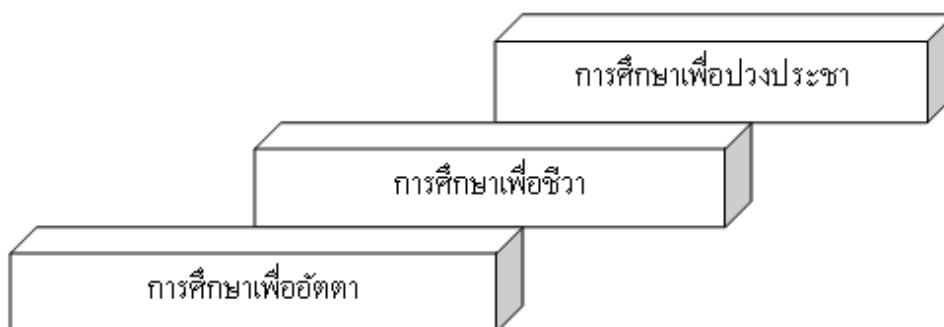
กมล สุคประเสริฐ (2554: 23) การศึกษาของไทยภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันนั้น ต้องมีแนวทางการปรับตัวของระบบการศึกษาให้ก้าวทันประเทศก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคง และประการสำคัญ คือ การสร้างปัญญาวิถีให้กับคนในสังคม อันได้แก่การยกระดับการศึกษาของประชาชนทั้งประเทศ การยกระดับคุณภาพแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน และการยกระดับการวิจัยและพัฒนาให้ก้าวทันทิศทางการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการวางแผนระดับชาติที่จะเอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้รู้คหน้าได้นั้น การวางแผนระบบการศึกษา เพื่อสร้างประชาชนให้สูงด้านคุณภาพ ศักยภาพ และทักษะความรู้ ความสามารถที่ทัดเทียมบุคคลอื่น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของศตวรรษใหม่ทางปัญญาซึ่ง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539: 73) นักเศรษฐศาสตร์และนักคิดคนสำคัญท่านหนึ่ง ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า การพัฒนาระบบการศึกษาขึ้นใหม่ ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาใหม่ที่พึงปรารถนาจากการกำหนดอุดมการณ์ของชาติที่ต้องการให้เป็นสังคมปัญญาวิถีหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ นำมากำหนดเป็นอุดมการณ์ทางการศึกษาเพื่อมุ่งสร้างสรรค์และพัฒนาคนผ่านการยกระดับการศึกษาของประชาชนใน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาเพื่ออดีต เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 2 การศึกษาเพื่อชีวา เพื่อการสร้างสรรค์และพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ขั้นที่ 3 การศึกษาเพื่อปวงประชา เพื่อยกระดับจิตใจในขั้นสูงสุดของผู้เรียน

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

ภาพที่ 3 อุดมการณ์เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาของชาติ

วิชัย ตันศิริ (2542: 18) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาตามอุดมการณ์แห่งชาติที่กล่าวถึงนั้นจะเป็นภาพในอุดมคติของสังคมไทยในอนาคตที่คาดหวังว่าน่าจะเป็นสังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาทางจิตใจ เป็นสังคมที่ตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นสังคมเปิดที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เป็นสังคมที่ยึดสันติและทางสายกลางตามหลักแห่งพระพุทธศาสนา เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นสังคมที่เอื้ออาทรและมีจิตสาธารณะและสังคมที่เคารพกฎหมาย กระตือรือร้นในกิจกรรมส่วนรวม ซึ่งหากกล่าวให้เป็นรูปธรรมแล้วสังคมไทยในอนาคตน่าจะประกอบด้วยมิติ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นสังคมแห่งปัญญาชน
2. เป็นสังคมวิทยาศาสตร์
3. เป็นสังคมแห่งความเป็นพลเมืองดี
4. เป็นสังคมแห่งนักบุกเบิกเศรษฐกิจและการจัดการ

ไพพรรณ เกียรติโชติชัย (2545: 116) การกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นแนววิสัยคิดในการทำงานที่เรียกว่า กระบวนทัศน์นั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องก้าวตามให้ทันและวิ จัยคิดค้นองค์ความรู้ใหม่ตลอดเวลา ซึ่งกระบวนทัศน์นั้น หมายถึง ความคิดที่มีการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระบบ วิสัยคิดหนึ่งๆ ก็คือกระบวนทัศน์หนึ่ง ในการศึกษาเรื่องหนึ่งอาจมีหลายกระบวนทัศน์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการศึกษา เช่น ปรัชญา หลักการ ทฤษฎีที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป แต่ความหลากหลายเหล่านี้จะมีกระบวนทัศน์หลักอยู่เสมอ

กระบวนทัศน์หรือวิสัยคิดของการจัดการศึกษาในยุคใหม่ จะมีความแตกต่างจากวิสัยคิดในรูปแบบการศึกษาแบบเดิมอย่างสิ้นเชิง ซึ่งจะนำไปตามสภาพของบริบททางสังคมและปรากฏการณ์ของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตามไป ด้วย ซึ่งข้อเปรียบเทียบ ระหว่าง กระบวนทัศน์เก่าและกระบวนทัศน์ใหม่สามารถสรุปให้เห็นได้จากตาราง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบกระบวนทัศน์เก่ากับกระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา

กระบวนทัศน์เก่า	กระบวนทัศน์ใหม่
1. มองโลกแบบแยกส่วน(Atomism)โดยเชื่อว่าองค์ประกอบย่อยของวัตถุสามารถดำรงอยู่อย่างอิสระ ดังนั้นจึงเชื่อการดำรงอยู่ของปัจเจกชน	1. มองโลกแบบองค์รวม (Holism)โดยเชื่อว่าทุกอย่างเกี่ยวพันและสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงเชื่อในการดำรงชีวิตของกลุ่มชน
2. เชื่อในเรื่องการแข่งขันการแสวงหากำไรและหลัก กวีพัฒนาการที่คนแข็งแรงเท่านั้นจะดำรงชีพอยู่ได้	2. เชื่อในความร่วมมือการประสานประโยชน์และสันติภาพ
3. เชื่อว่ามนุษย์อยู่เหนือธรรมชาติและสามารถเอาชนะธรรมชาติ	3. เชื่อในความประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติและต้องการพหุธรรมชาติ
4. เชื่อในเรื่องหลักกรรมศูนย์อำนาจและเชื่อในประชาธิปไตยตัวแทน	4. เชื่อในการกระจายอำนาจและหลักของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
5. เน้นความสำคัญของวัสดุสารที่เหนือจิตวิญญาณ	5. เน้นความสำคัญของพลังงานและจิตวิญญาณ
6. เน้นความสำคัญของเศรษฐกิจ	6. เน้นความสำคัญของคุณค่าความเป็นมนุษย์
7. เชื่อว่าความจริงต้องเป็นระบบและมีความแน่นอน	7. เชื่อว่าโลกตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงและหลากหลาย
8. Text-Based Learning	8. IT-Based Learning

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

เนื่องจาก การศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ให้อยู่ในสังคมโลกที่

เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นแนวคิดหรือกระบวนทัศน์ของการศึกษาจึงต้องคำนึงองค์ประกอบต่างๆ ภายใต้บริบทที่เป็นอยู่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของระบบการศึกษาที่จะต้องเชื่อมโยงการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ของโลกให้เหมาะสมและสมดุลในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านการเมืองด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม และด้านการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้องตระหนักและก้าวทันกระแสการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นภายใต้สังคมแห่งศตวรรษที่ 21

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่ส่งผลต่อการปฏิรูปทั้งด้าน เศรษฐกิจและสังคมนั้น การศึกษาซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่สามารถทำให้การปฏิรูปดังกล่าวประสบผลสำเร็จ หมายถึง การปฏิรูป การศึกษาจะต้องสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทัศน์หรือแนวคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยเช่นกัน กระบวนทัศน์หรือแนวคิดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของไทย ได้มีนักคิด นักการศึกษาสำคัญหลายท่านได้นำ เสนอไว้ที่น่าสนใจซึ่งขอนำมากล่าวถึง ดังนี้

1. กรอบแนวคิดคลื่น 5 ลูก เป็นกรอบแนวคิดที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539: 125) นักคิดและนักปฏิรูปคนสำคัญของไทยได้นำเสนอไว้ โดยแบ่งสังคมโลกออกเป็นคลื่น 5 ลูก ดังนี้

คลื่นลูกที่ 1 คือ สังคมเกษตรกรรม ใช้ความใหญ่โตกว้างขวางของพื้นที่เกษตรเป็นดัชนีวัดความเจริญมั่นคงของประเทศ

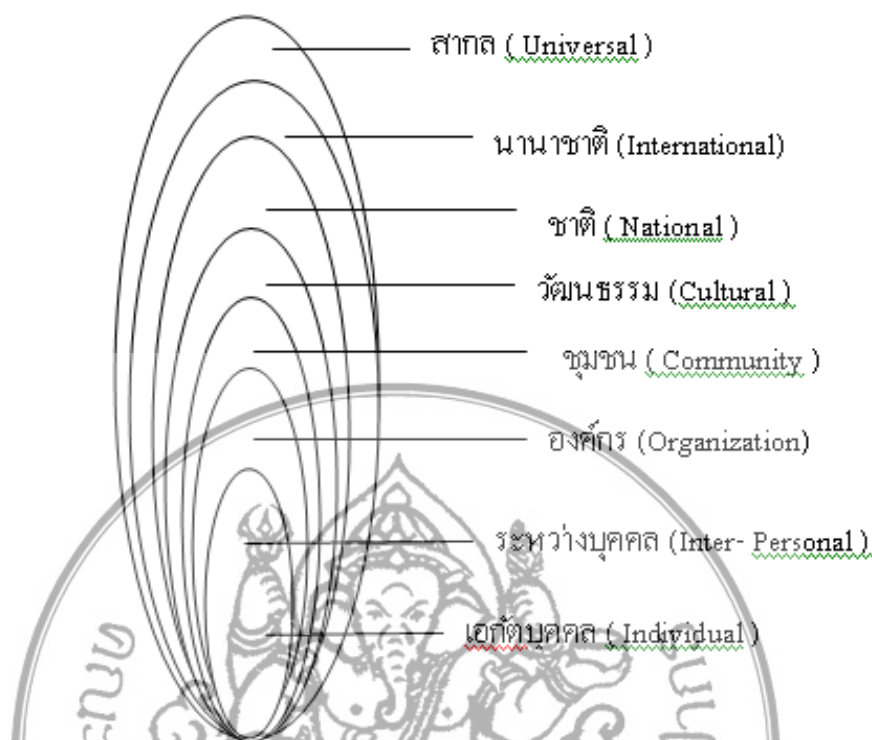
คลื่นลูกที่ 2 คือ สังคมอุตสาหกรรม ใช้ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรหรือทุนเป็นดัชนีวัดความเจริญและความมั่นคงของประเทศ

คลื่นลูกที่ 3 คือ สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอำนาจในการเข้าถึง รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารเป็นดัชนีวัดความเจริญและความมั่นคงของประเทศ

คลื่นลูกที่ 4 คือ สังคมแห่งการเรียนรู้ ใช้ความสามารถในการครอบครองความรู้ หรือข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด เป็นดัชนีวัดความเจริญและความมั่นคงของประเทศ

คลื่นลูกที่ 5 คือ สังคมแห่งปัญญาหรือปราชญ์ สังคมใช้ปัญญาวิถีเป็นดัชนีวัดความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นเป้าหมายของการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 คือ การสร้างปัญญาชนเพื่อป้อนเข้าสู่สังคมไทย

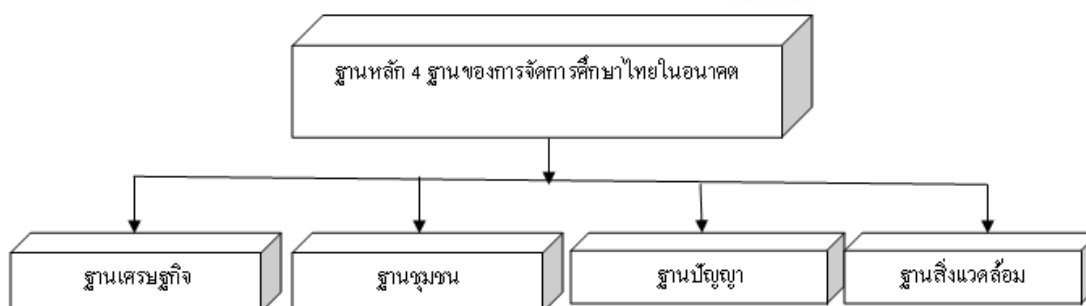
2. กรอบแนวคิดระลอกคลื่นทางการศึกษา พรชูลี อาชาวำรุง (2542: 67) ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการศึกษาไทยที่สอดคล้องกับบริบทและสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาบริบทของการศึกษาไทยโดยวิธีการอนาคตปริทัศน์และอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ใน 7 สาระของคลื่น ตั้งแต่สาระที่เกี่ยวกับเอกัตบุคคล สาระระหว่างบุคคล สาระขององค์กร สาระของชุมชน สาระทางวัฒนธรรมสาระของชาติ สาระของนานาชาติ และสาระเชิงสากล ซึ่งแสดงให้เห็นจากภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดระลอกคลื่นทางการศึกษา

3. กรอบแนวคิด 4 ฐานการจัดการศึกษาไทย เสน่ห์ จามริก (2541: 97) ได้สะท้อนวิสัยทัศน์ว่าด้วยการศึกษาไทยว่า การจัดการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่ง สังคมไทยในปัจจุบันต้องสามารถแก้ไขปัญหาของประเทศที่กำลังประสบปัญหาได้ด้วย ดังนั้นทิศทางการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีแนวโน้มที่มุ่งพัฒนาประเทศไทยใน 4 ฐาน ซึ่งสรุปได้ดังแสดงให้เห็นจากภาพ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ภาพที่ 5 วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาตาม 4 ฐานการจัดการศึกษาไทยในอนาคต

4. กรอบแนวคิดสัจตศิลป์ เพื่อพัฒนาการจัดการความรู้เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2551: 142) ได้ดำเนินการร่วมกันวิจัยจนพัฒนาหลัก 7 ประการสำหรับพัฒนาการศึกษาเข้าสู่ยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ได้แก่

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนแบบ 4 ร
2. หลักสูตรสถานศึกษาแบบ Fun Find Focus Fulfillment
3. รูปแบบการสอนแบบ CRP
4. การเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้แบบ 3M
5. รูปแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้สารสนเทศแบบ NET
6. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและ

สถานศึกษาแบบ MSPA

7. แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนปฏิบัติดีเลิศ

ที่กล่าวมาเป็นเพียงตัวอย่างของการสร้างกระบวนการทัศน์ในการพัฒนารูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ยุคใหม่ของไทยเราที่ได้มีการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในเชิงยุทธศาสตร์ไว้อย่างน่าสนใจ ในหลากหลายทรรศนะหรือมุมมองของนักวิชาการหลายท่านด้วยกัน ซึ่งกรอบแนวคิดในเชิงกระบวนการทัศน์เหล่านี้คงเป็นเครื่องช่วยหรือตัวบ่งชี้สำคัญของการตัดสินใจในเชิงนโยบายของประเทศต่อไปในการจัดระบบการศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาวิจัยของสภาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อศึกษาภาพการจัดการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี พินสุดา สิริธรรังศรี (2552: 44) ได้กล่าวถึงประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของบริบทโลกที่ส่งผลต่อการศึกษาในอนาคต 10-20 ปี ข้างหน้าในด้านต่างๆ จะมีลักษณะดังนี้

1.1. สังคม สังคมโลกในอนาคตจะส่งผลต่อสังคมไทยเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) สังคมแข่งขันที่ใช้ความรู้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาและแข่งขันเป็นสังคมการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ 2) สังคมสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะได้รับความสำคัญมากขึ้นในสังคมไทยจากการบังคับใช้กฎหมายที่มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นและ 3) สังคมพอเพียงจากสภาวะการแข่งขันและวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่จะต่อเนื่องในอนาคต ทำให้สังคมไทยต้องหันมาให้ความสำคัญในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อชีวิตและสังคม

1.2. เศรษฐกิจ เศรษฐกิจในอนาคตจะเป็นเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงและมีความระมัดระวังมากขึ้นจากบทเรียนที่ผ่านมาจะมีลักษณะที่เป็น 1) ความเป็นโลกาภิวัตน์ การเคลื่อนย้ายแหล่งเศรษฐกิจสู่เอเชีย 2) ลักษณะการผลิตและการบริการที่คำนึงถึงความเชี่ยวชาญที่

เน้นขึ้นส่วนมากขึ้นตามความถนัดความชำนาญเฉพาะ 3) คุณภาพและราคาถูกลง 4) องค์กรที่มีประสิทธิภาพการเรียนรู้แรงงานที่มีความรู้ 5) การจัดการความรู้ 6) การวิจัยและพัฒนาและ 7) ให้มีความสำคัญกับทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น ส่งผลให้เกิดทั้งเศรษฐกิจแข่งขันและเศรษฐกิจพอเพียง

1.3. สิ่งแวดล้อมและพลังงานสถานการณ์ทั่วโลกกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต กล่าวคือ

- 1) สถานการณ์ด้านพลังงาน โลกยังคงมีพลังงานน้ำมันและก๊าซธรรมชาติอีกไม่ถึง 100 ปีและจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงจนเกิดการตื่นตัว และพยายามหาพลังงานอื่นทดแทน
- 2) สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อโลก
- 3) การอนุรักษ์และการพัฒนาและ
- 4) สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อปลูกฝังให้ความรู้แก่พลเมืองของตนในทุกระดับการศึกษา

1.4. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ทิศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในศตวรรษใหม่แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพลังงาน ด้านสุขภาพและอาหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร และจากการสำรวจของสถาบันวิจัยระดับโลก พบว่าเทคโนโลยีอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในโลกสามารถจัดได้ 4 กลุ่มหลัก คือ 1) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) เทคโนโลยีชีวภาพ 3) นาโนเทคโนโลยี 4) เทคโนโลยีวัสดุและเทคโนโลยีอื่นๆ โดยทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีในภาพรวมจะไปใน 3 ลักษณะ คือ 1) เทคโนโลยีในสาขาต่างๆ จะเชื่อมโยงกันมากขึ้นในลักษณะของสหวิทยาการ 2) เทคโนโลยีในแต่ละสาขาจะแตกแขนงในเชิงลึกมากขึ้น เพื่อสร้างความรู้ใหม่ และ 3) เทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการเรียนรู้ของมนุษย์มากขึ้น

1.5. การเมืองการปกครอง สถานการณ์โลกจากอดีตส่งผลกระทบต่อปัจจุบัน ทำให้ออนาคตจะเกิดการรวมตัวของประเทศต่างๆ และปกป้องผลประโยชน์ประเทศของตนมากขึ้น การเพิ่มความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพสิทธิมนุษยชนการปกครองที่คำนึงถึงการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยควบคู่กับความโปร่งใสและการตรวจสอบจากภาคประชาชนจะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่ต้องคำนึงถึง

- 1) กระแสประชาธิปไตย 2) การกระจายอำนาจ และ 3) การจัดการศึกษาสำหรับชายแดนมากขึ้น

1.6. ประชากร พบว่า 1) โครงสร้างประชากรที่จำนวนประชากรวัยเรียนจะลดลงถึงร้อยละ 25 ในอีก 15 ปีข้างหน้า 2) แนวโน้มของผู้สูงอายุจะมีมากขึ้น สัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปจะเพิ่มสูงขึ้น ขาดทักษะพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้และ 2 ใน 3 เป็นสตรี และ 3) การเคลื่อนย้ายประชากรมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานกันอย่างเสรี เกิดการทำงานข้ามชาติและข้ามถิ่น และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ในขณะที่เดียวกันการกระจายตัวของประชากรโลกมากกว่าร้อยละ 60 จะอาศัยอยู่ในเมือง ทำให้ภาวะความเป็นเมืองเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษาที่กลุ่มเป้าหมายและจำนวนเปลี่ยนแปลงไป

2. ข้อพิจารณาสำหรับการศึกษาไทยในอนาคต การศึกษาอนาคตเป็นการศึกษาเพื่อ
1) พัฒนาคคน 2) พัฒนาสังคม 3) การศึกษาเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อน และ 4) การศึกษาเพื่อเป็น
ภูมิคุ้มกันให้คนไทยมีความรู้ ความสามารถ ทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในโลกการแข่งขันได้อย่างรู้เท่า
ทัน

3. ภาพอนาคตประเทศไทยเป็นภาพอนาคตทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ที่
ครอบคลุม 3 ประเด็นหลัก คือ บริบทคนไทยและการศึกษาไทย กล่าวคือ

3.1. บริบทด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ด้านวิทยาศา
สตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเมือง การปกครอง และด้านประชากร ดังนี้

3.1.1. บริบทที่พึงประสงค์ ครอบคลุมรอบอุ้น ชุมชนเข้มแข็งมีความเอื้ออาทร
รักใคร่กลมเกลียว ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันเศรษฐกิจมั่นคง ประชาชนมีรายได้อย่าง
ทั่วถึง สิ่งแวดล้อมและพลังงานได้รับการปกป้องและพัฒนามากขึ้น มีการปลูกจิตสำนึกและ
ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและพลังงานผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งระบบ ทำให้ไทยเป็น
ศูนย์กลางพลังงานในภูมิภาค เกิดการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มพูนควมก้าวหน้าทาง
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ก่อให้เกิดนวัตกรรมมากขึ้น ประชาชนเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มากขึ้นด้วยนโยบายการส่งเสริมและระบบการผลิต และพัฒนาจากภาครัฐ ขณะที่เกิดความร่วมมือ
ระหว่างประเทศและภูมิภาคมากขึ้น ผู้นำทางการเมือง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีคุณธรรมเป็นต้นแบบที่ดี
แก่ผู้เรียนและเยาวชน มีธรรมาภิบาลทางการปกครองประชาชน เรียนรู้และปฏิบัติตามระบอบ
ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ชุมชนเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา
มากกว่าอดีตที่ผ่านมา มีความชัดเจนมากขึ้นและจัดการศึกษาแทนรัฐสำหรับประชากรที่ลดลง
ส่งผลให้เกิดการลงทุน ด้านคุณภาพการศึกษาได้เพิ่มขึ้น ผู้สูงวัยที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้สังคมไทยเป็น
สังคมแห่งภูมิปัญญาและสังคมที่ได้รับประโยชน์จากประสบการณ์ของผู้สูงอายุมากขึ้น

3.1.2. บริบทที่ไม่พึงประสงค์ สังคมไทยเป็นสังคมที่ครอบ ครัวแตกแยก
ชุมชนไม่เข้มแข็ง การพัฒนาไม่ยั่งยืน ขาดภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และสังคมมีความอ่อนแอ
ประชาชนตกงาน รายได้ต่ำ กว่ารายจ่าย ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมากขึ้น ขาดการใช้
ปัญญาและความรู้เป็นฐานในการดำเนินชีวิต ประเทศขาดความสามารรถในการแข่งขันกับ
นานาชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานเสื่อมโทรม มลภาวะเป็นพิษ อุบัติภัยจากธรรมชาติรุนแรงมาก
ขึ้นขาดแคลนพลังงานมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีการส่งเสริม ไม่มีการเรียนรู้ ปกป้อง พัฒนาสิ่งแวดล้อม
และพลังงานขาดการส่งเสริม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขาดองค์ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีที่ไม่เพียงพอทั้งเทคโนโลยีอุบัติใหม่และเทคโนโลยีผสมผสาน มีการนำเอาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีไปใช้ในทางที่ผิด ส่งผลกระทบต่อประชาคมโลกอย่างร้ายแรง การก่อการร้ายข้าม

ชาติและในประเทศ เป็นเหตุทำลายความมั่นคงของประเทศ เกิดความขัดแย้งและแตกแยกทางการเมือง ขาดธรรมาภิบาลทางการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเข้มแข็งในการพัฒนาท้องถิ่น ทำหน้าที่สุดประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น ทำให้เป็นภาระของรัฐและสังคม

3.2. ภาพอนาคตคนไทยด้วยบริบททางการศึกษาในอนาคตดังกล่าว ส่งผลต่อภาพอนาคตคนไทยที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ดังนี้

3.2.1. ภาพอนาคตคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นคนไทยที่มีความรับผิดชอบ มีคุณภาพ รู้จริง รู้ลึก รู้กว้าง รู้ภาษา รู้เทคโนโลยี รู้รักษาสุขภาพ และมีคุณธรรม มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีความรู้ ความสามารถ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย อดทน และมุ่งมั่นในการทำงาน มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียว เอื้ออาทร และเกื้อกูลกันและกัน ดำรงตนตามครรลองของศาสนา รู้จักแสวงหาความรู้ และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการจัดการตนเอง และปรับตัวในการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์

3.2.2. ภาพอนาคตคนไทยที่ไม่พึงประสงค์ คือ เป็นคนไทยที่ร่างกายอ่อนแอ จิตใจไม่มั่นคง ขาดความรับผิดชอบ ขาดการมีวิจารณญาณ และขาดการคิดวิเคราะห์บนฐานของวิทยาศาสตร์ เชื่อง่าย ง่ายขย หลงกระแส อารมณ์ไม่มั่นคง ขาดสติ ขาดความสามัคคี นิยมความรุนแรง เห็นแก่ตัว ขาดจิตสาธารณะ มีความรู้ผิวเผิน ไม่รู้จริง ไม่รู้กว้าง ไม่รักการอ่าน ขาดทักษะอาชีพ ไม่สามารถแก้ปัญหาและจัดการชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3. ภาพอนาคตการศึกษาไทยภายใต้บริบทคนไทยที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์โดยภาพอนาคตการศึกษาไทยควรเป็น ดังนี้

3.3.1. ภาพอนาคตการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ เป็นการศึกษาที่มุ่งมั่นพัฒนาปัจเจกบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ สติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ การปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข มุ่งเน้นการพัฒนาสมองและสติปัญญาของมนุษย์ควบคู่กับ บสภาวะแห่งคุณธรรม จริยธรรมที่มีความสมบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม ด้วยกลไกทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการวิจัย และพัฒนาเป็นฐานยุคเศรษฐกิจสังคมฐานความรู้

3.3.2. ภาพอนาคตการศึกษาไทยที่ไม่พึงประสงค์ เป็นการศึกษาจำ เล่งที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งแต่ไร้คุณธรรม ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง สังคม ครอบครัว และประเทศชาติ ขาดการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ มุ่งประกาศนียบัตรและปริญญาบัตรมากกว่าเนื้อหาความรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนสมองกลวง ไม่มีความรู้ ทักษะ เจตคติตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ขาดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่รักการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ ไม่รู้จริง ไม่รู้กว้าง ทำตัวไร้สาระ ไม่มีแก่นสาร ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนาตนเองได้

3.4. โอกาสและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

โอกาส มีโอกาสที่ดีที่อาจเกิดขึ้นจากอนาคตทางการศึกษาไทย ได้แก่ 1) กระแสการให้ความสำคัญต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) เศรษฐกิจเอเชียเกิดความมั่นคง ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการตื่นตัวและปรับตัวรองรับการพัฒนาและสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นช่องทางการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น 4) ประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้รัฐมีโอกาสการเพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษาได้มากขึ้น 5) ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ภาวะโลกร้อน การขาดแคลนน้ำมันและพลังงาน เป็นผลต่อการตื่นตัวและระมัดระวัง วางแผนป้องกัน ส่งผลต่อการศึกษาและการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือและกลไกการจัดการภาวะวิกฤตต่างๆ ดังกล่าว

อุปสรรค แม้ว่าประเทศไทยในอนาคตจะมีโอกาสดีๆ จากกระแสโลกดังกล่าว ก็อาจพบอุปสรรค ดังนี้ 1) ความไม่มั่นคงทางการเมือง ส่งผลให้นโยบายทางการศึกษาไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน 2) รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการศึกษาน้อยกว่าด้านอื่นๆ 3) ประชากรพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อปากท้องมากกว่าการศึกษา 4) ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต ส่งผลต่อการสนับสนุนการศึกษาของรัฐและผู้ปกครองและ 5) อุบัติภัยต่างๆ ทั้งภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น โรคระบาดอุบัติใหม่ ปัญหาชายแดนที่ถูกรุนต่อนเนื่องในแต่ละพื้นที่ เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษาทั้งสิ้น

4. ข้อเสนอเพื่อพัฒนาการศึกษาไทย

เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาไทยใน 10-20 ปีข้างหน้า เป็นฐานการพัฒนาคนไทยและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ในที่สุดควรดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

4.1. ระยะเร่งด่วน โดย 1) เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา และ 2) เร่งรัดการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกระดับ ประเภท ที่รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละด้านพึงยอมรับและตกลงร่วมกันในผลของการประเมิน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วิชาการ และการจัดโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเอื้ออำนวยให้การศึกษาดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ

4.2. ระยะปานกลาง เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยนำผลการประเมินตาม 1) ผลการประเมินทางการบริหารจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาร่วมกับผลกระทบ /สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อมและพลังงาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยพิจารณาปรับปรุงทั้งระบบ ทั้งด้านปรัชญา แนวคิด จุดมุ่งหมาย หลักสูตรการสอน การประเมินผลครูและบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและ

การลงทุน รวมทั้งรูปแบบการจัดการศึกษาแนวใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วถึง ที่ให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา เพื่อการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในฐานะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มากกว่าการเน้นการสอนเนื้อหาวิชา

4.3. ระยะยาว ปรับระบบการบริหารและการจัดการศึกษาจากการศึกษาที่เป็นหน้าที่รัฐแต่เพียงผู้เดียว โดย 1) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเปลี่ยนเป็นการศึกษาที่เป็นหน้าที่ของประชาชนที่รัฐเป็นผู้สนับสนุน โดยกระจายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เอกชน และสถาบันทางสังคมเป็นผู้จัดในลักษณะการจัดการศึกษา โดยใช้พื้นที่หรือชุมชนเป็นฐาน โดยหน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนและติดตามประเมินผลอย่างเข้มข้น 2) สำหรับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเปลี่ยนเป็นการศึกษาในกำกับของรัฐ เพื่อส่งเสริมศักยภาพ ความเข้มแข็งของภาคอุดมศึกษา และลดภาระงบประมาณของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาที่จัดตั้ง เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนที่ยังคงต้องการความช่วยเหลือจากรัฐค่อนข้างมาก

จากบทสรุปของการวิเคราะห์และมองภาพอนาคตของการศึกษาไทยภายใต้การวิเคราะห์จากกระแสความคิดเห็นและการศึกษาวิจัยในหลากหลายมุมมองที่กล่าวมาทั้งหมดในเบื้องต้นนั้น อาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาภายใต้สภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์นั้น ต้องมีการจัดการอย่างรอบคอบต่อเนื่องเชิงระบบ โดยนำเอาฐานการคิดและประสบการณ์ของการจัดการศึกษาที่ผ่านมาในอดีตเป็นตัวตั้ง แล้วกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับบริบทเป็นตัวเสริม เพื่อสร้างกระบวนการทัศน์หรือรูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมภายใต้บริบทดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อนำมาซึ่งประสิทธิภาพสูงสุดของระบบการศึกษาท่ามกลางภาวะการณ์ของการแข่งขันกับนานาชาติในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการคิดวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบนั้น นอกจากนำฐานคิดจากอดีตมาตั้ง อนาคตที่เหมาะสมแล้ว ยังคงต้องยึดนำเอาหลักปรัชญาและพุทธวิธีเป็นกรอบแนวปฏิบัติที่ควบคู่กันไปด้วย โดยเฉพาะที่เรียกว่า หลักปรัชญาแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่เกิดความสมดุลรอบด้าน โดยใช้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อน

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาไว้ต่าง ๆ กันดังนี้ วิชัย ตันศิริ (2541: 71) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบ เป็นการรื้อและปรับปรุงครั้งใหญ่ ยกเครื่องกันทั้งระบบ ได้แก่ 1) การบริหาร ตั้งแต่ระดับกระทรวงลงมาถึงโรงเรียน 2) หลักสูตรรวมทั้งมาตรฐานและการประเมินผล 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) ผู้ประกอบวิชาชีพ (ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา) การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความหมายลึกซึ้งกว้างไกล หากเป็นการเปลี่ยนแปลงตามปกติวิสัย ก็ไม่เรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า

การปฏิรูป และในทางกลับกัน หากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปด้วยความรุนแรง ใช้ล่ำหักล่ำไค่น กวาดล้างทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้า ก็เรียกรูปการเปลี่ยนแปลงนั้นว่าการปฏิวัติ ดังนั้นการปฏิรูปจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างใหญ่ เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบแต่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้ไม่เกิดความรุนแรงหรือกระทบในทางที่เสียหายน้อยที่สุดเป็นวิถีของอารยชน เหมาะสมกับ สังคมประชาธิปไตยที่ยึดการเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากการใช้พลังและความรุนแรง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541: 39) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ทางการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางหรือหมดไป และเพื่อพัฒนาการศึกษาสู่อนาคตยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เข้าสู่ระดับสากล การปฏิรูปการศึกษามีใช้กำลังเกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก เพราะประเทศต่าง ๆ ล้วนตระหนักดีว่าความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศมาจากการพัฒนา ศักยภาพของคนในชาติ และการที่จะพัฒนาคนได้คั้นนั้นต้องอาศัยระบบการศึกษาที่ครอบคลุม เข้มแข็งมีคุณภาพและประชาชนมีส่วนร่วม

เพื่อให้การปฏิรูปเป็นรูปธรรมและสามารถจับเคลื่อนไปสู่จุดหมายได้อย่างถูกต้อง จำเป็นต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องเป้าหมายประสงค์ของการปฏิรูปอย่างแท้จริง ดังที่ ประเวศ วะสี (2541: 62) ได้กำหนดเป้าหมายประสงค์ของการปฏิรูปไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งหมด อย่างทั่วถึง ยืดหยุ่น หลาก หลาย เหมาะสมกับคน ทั้งกลุ่มในสังคม
2. ให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ให้มีกระบวนการเรียนรู้ที่ง่าย สนุก และพัฒนาคนให้เต็ม ศักยภาพของความเป็นมนุษย์ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง และสุขภาพไปพร้อมกัน

ผลงานชิ้นนี้ศึกษา ระดับปริญญาตรี

4. สร้างระบบส่งเสริมวิชาชีพครู
5. ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ ในการจัดการ ตรวจสอบให้บรรลุเป้าหมายประสงค์ของการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทวีวรรณ อินดา (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธิ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบการนำกลยุทธิ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถขององค์กร 2) การจัดการความขัดแย้ง 3) การบริหารการ

เปลี่ยนแปลง 4) การมอบหมายกลยุทธ์ให้ผู้รับผิดชอบ 5) การจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี
6) วัฒนธรรมองค์กร 7) การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะสั้น และ 8) การจูงใจ

2. รูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วยพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับทฤษฎีหลักการและแนวคิดตามกรอบการวิจัย

ปิยะนถ บุญมีพิพิธ (2551) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบจัดการความรู้ของสถานศึกษาประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) การเตรียมการตามกระบวนการจัดการความรู้ 2) การนิเทศติดตามผล 3) การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ 4) การจัดเก็บความรู้ 5) การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมในการทำงานของบุคลากร 6) การวางแผน 7) การติดต่อสื่อสาร 8) การสร้างความรู้ 9) การยกย่องชมเชยและการให้รางวัล

2. รูปแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษา มีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดและทฤษฎีของการวิจัย

ประคอง รัตมีแก้ว (2551) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบ คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1) ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหาร 2) การครองตนของผู้บริหาร 3) ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และ 4) บุคลิกภาพของผู้บริหาร

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรจะมีการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ โดยศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การเข้ารับการฝึกอบรม และการเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ

พัชรารัตน์ วงศ์บุญสิน (2549) ศึกษาเรื่อง การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่ม มอเอเชีย น ผลการศึกษาพบว่า ในการศึกษาระดับปฐมวัยและขั้นพื้นฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียนยกเว้นสิงคโปร์แล้ว การศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยมีความก้าวหน้าในการดำเนินการปฏิรูปในระดับหนึ่ง

สำหรับการส่งเสริมความยืดหยุ่นและความหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นของอาเซียน การปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษาของสิงคโปร์ค่อนข้างก้าวไกลในด้านการเปิดช่องทางหลายส่วนในการส่งเสริมความยืดหยุ่น และความหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ ถึงแม้ว่ามีบางส่วนที่เป็นแนวทางร่วมกับประเทศอาเซียนอื่นๆ รวมทั้งไทยด้วย

การปฏิรูปการอุดมศึกษาในอาเซียนมีแนวโน้มที่สอดคล้องกันดังนี้ คือ 1) การกระจายโอกาสทางการศึกษา 2) การเน้นคุณภาพทางการศึกษาทั้งในแง่ของการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนสู่ระดับสากล การพัฒนามหาวิทยาลัย วิจัย และการขยายการศึกษาเฉพาะทางให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่มีความหลากหลาย ความยืดหยุ่นในการปรับตัวของทรัพยากรมนุษย์ และ 3) การเปิดเสรีทางการศึกษา ตลอดจนการเพิ่มมูลค่าทางการศึกษาในการนำรายได้เข้าประเทศและการสงวนเงินตราในการเรียนต่อต่างประเทศ การพัฒนาครูเพื่อให้ตอบสนองกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ทุกประเทศอาเซียนอยู่ระหว่างการดำเนินการและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นด้วย มาตรการความครอบคลุมที่แตกต่างกันไป โดยส่วนที่เด่นชัด ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สปป. ลาว กัมพูชา

ในการเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ด้านกลไกและแนวทางดำเนินการนั้นการบริหารจัดการทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนแบ่งออกได้ 2 แนวทาง คือ 1) การรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง และ 2) การกระจายอำนาจ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ” ผู้ศึกษาใช้วิธีวิทยาแบบปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของการวิจัยเชิงคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาข้อเท็จจริงเชิงลึก โดยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview: IDI) ควบคู่ไปกับการจดบันทึกข้อมูล เกี่ยวกับทัศนคติและแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี โดยผู้ศึกษาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 1 คน
2. อาจารย์สาขาวิชาการตลาด จำนวน 5 คน
3. นักศึกษาสาขาวิชาการตลาด จำนวน 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก
2. สมุดจดบันทึก ใช้สำหรับจดรายละเอียด เพื่อบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
3. เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์
4. กล้องถ่ายภาพ ใช้เก็บบันทึกภาพที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา เพื่อช่วยให้จดจำได้ง่าย
5. ตัวผู้วิจัย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการที่จะเข้าไปศึกษาปรากฏการณ์ในสังคมนั้นผู้วิจัยจะต้องหาวิธีการที่จะเข้าถึงความจริง เข้าถึงความรู้ที่เข้าไปศึกษานั้นให้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถดำเนินได้ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ ผู้ที่ให้ข้อมูลหลักเป็นบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด จำนวน 25 คน โดยใช้ร่วมกับการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling Technique) เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ยินยอมให้ข้อมูลกับนักศึกษาจากการทำการสัมภาษณ์ในเชิงลึก

2. การใช้ข้อมูลจากเอกสาร

ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา นอกจากการเก็บข้อมูลโดยการเข้าไปสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้ให้ข้อมูลแล้ว ข้อมูลที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ รายงานการวิจัย หนังสือ บทความต่าง ๆ รวมไปถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการศึกษาครั้งนี้

การใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เป็นการทำความเข้าใจถึงกระบวนการเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการ เสริมธุรกิจอาชีพของบุคลากรทางการศึกษาได้

อย่างรอบด้าน ตลอดจนครอบคลุมและครบถ้วน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และเป็นความจริงมากที่สุด

4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Method) ดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคลผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน

2. เป็นการให้ผู้วิจัยหลายคนในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบร่วมกัน

3. ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่ต่างกัน แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากนำเทปที่บันทึกการสัมภาษณ์ ไปถอดเทปแบบคำต่อคำ (Verbatim) แล้วทำการแยกจัดหมวดหมู่ข้อมูลถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด จากบุคคลผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน

2. นำข้อมูลที่ได้แยกจัดหมวดหมู่ข้อมูลมาเข้าสู่ขั้นตอนของการวิเคราะห์ด้วยการเขียนเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปตามรูปแบบการ จัดการศึกษาของสาขาวิชาการตลาด โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาสาขาวิชาการตลาด ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทักษะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 2 แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ส่วนที่ 1 ทักษะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับทักษะในการเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหาร

จากการสัมภาษณ์ทักษะของผู้บริหารในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า การจัดการศึกษาในสังคมแห่งประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียน เป็นวิถีของการจัดการศึกษาใน แถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และใกล้เคียงในการสร้างอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม โดยมีกระบวนการทางการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเชื่อมโยงแต่ละชนชาติในแถบ อาเซียนให้เกิดศักยภาพทางการแข่งขันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านการผลิต ด้าน การขนส่ง เป็นต้น และเป็นแนวทางให้สามารถดำรงชีพร่วมกันได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งความ หลากหลายในวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของคนในภูมิภาค ดังกล่าว การสร้างความพร้อมกลายเป็นสิ่งสำคัญของทุกคน ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะการ เตรียมการ ทางด้านภาษา ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากปัจจุบันนักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ไม่สามารถ

สื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ในอนาคต ดังนั้น การเตรียมการด้าน การศึกษาเพื่อรองรับความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น จึงเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่งที่จะสร้าง ทรัพยากรมนุษย์ของคนในชาติให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้ทันกับสังคมอาเซียนได้ อย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กระแสปฏิรูปการศึกษาที่กำลังตื่นตัวอยู่ขณะนี้ จึงเป็นสิ่งยืนยันว่าสังคมโดยทั่วไป ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา รวมทั้งต้องการเห็นการศึกษาที่มีประสิทธิ ภาพในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาด้วยแนวทางและวิธีการที่หลากหลาย รวมไปถึงการสร้าง องค์ความรู้ใหม่ เพื่อเป็นฐานไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ กล่าวไว้ว่า “มหาวิทยาลัยในฐานะผู้นำวิชาการและชั้นนำปัญญาแก่สังคม จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการ ปรับเปลี่ยนการศึกษา โดยยึดถือกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด” (สมบัติ, 2555)

2. อาจารย์

จากการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์อาจารย์สาขาวิชาการตลาด พบว่า อาจารย์มีความ คิดเห็นสอดคล้องกัน คือ การจัดการศึกษาทำให้นักศึกษาสาขาวิชาการตลาดมีคุณลักษณะที่ พร้อม รับกับความเปลี่ยนแปลงได้ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้ง มหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และนักศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดการ เพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเป็น แหล่งเปลี่ยนผ่านความรู้ไปสู่ผู้เรียน จำเป็นต้องปรับบทบาทให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลกอยู่ตลอดเวลา เช่น ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเพิ่ม การเรียนภาษาประเทศเพื่อนบ้านในหลักสูตร แลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศในอาเซียน และ ปรับค่านิยมของนักศึกษาให้เน้นการคิดวิเคราะห์ และการปฏิบัติมากขึ้น เป็นต้น และโดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพนักศึกษาสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นภาษาสากลและภาษาวิชาการ นักศึกษาต้องมีความสามารถเชิงภาษาอย่าง เพียงพอ จึงจะรับข้อมูลข่าวสารและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนติดต่อ อสัมพันธ์กับคน ชาติอื่นได้ ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “ภาษาอังกฤษเป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาไทยอย่างมาก การ เรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษายังด้อยทั้งปริมาณและคุณภาพ ทำให้ไม่สามารถสู้ประเทศอื่นที่เคย เป็นอาณานิคม และเคยใช้ภาษาอังกฤษมาก่อนได้” (สมใจ, 2555)

นอกจากนี้ ระบบอุดมศึกษาเรายังเน้นให้มีการถ่ายทอดความรู้ที่ครูอาจารย์หามาแล้ว ถ่ายทอดด้วยการบรรยายให้นักศึกษารับไปท่องจำ ความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้า จากแหล่งความรู้ที่ลดลง ประกอบกับเนื้อหาวิชามีมาก หลักสูตรอัดแน่น นักศึกษาจึงไม่ค่อยให้ความสนใจและตั้งใจที่จะเรียนรู้ทางด้านภาษาเท่าที่ควร ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “ขณะเดียวกัน นักศึกษาก็ต้องเป็นผู้เรียน ไม่ใช่ผู้สอน ต้องเรียนรู้จริง สร้างปัญญาจริง ไม่ใช่มาบอจเพียงให้สอบผ่าน หรือเพื่อได้ปริญญาเท่านั้น ” (สมจริง, 2555) และ “ปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่ยึดติดการเรียน โดยใช้เอกสารอ้างอิง หรือเรียกว่า ซิทนียม เพื่อนำไปใช้ท่องจำในการสอบ มากกว่าการค้นคว้าและประยุกต์ใช้ด้วยตนเอง” (สมพงศ์, 2555)

3. นักศึกษา

ในการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน สามารถสรุปทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดได้ ดังนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นโอกาสที่ดี ทำให้เกิดการจัดการศึกษาที่ก้าวหน้าและกว้างไกลในเชิงการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม ส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับประเทศอาเซียน ทั้งในด้านภาษา สังคม และการดำเนินชีวิต ต่ ออีกทั้งยังเป็นแนวทางที่ทำให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเสรี นำไปสู่ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม และสามารถนำมาใช้จริงได้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการเรียนรู้ของนักศึกษานั้นควรเรียนรู้ให้เห็นภาพอย่างชัดเจน เช่น รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์จริง หรือศึกษาตัวอย่าง เพื่อให้ นักศึกษาได้เข้าใจลึกซึ้งในศาสตร์นั้น ๆ มิใช่เพียงการเรียนแบบท่องจำทฤษฎี เพราะการเรียนแบบนี้ แม้ว่านักศึกษาจะสอบได้คะแนนดี แต่ก็มิได้หมายความว่านักศึกษาจะคิดเป็นและเข้าใจ ในวิชานั้น ๆ อย่างแท้จริง ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “ในฐานะที่เป็นนักศึกษาคนหนึ่ง ข้าพเจ้าหวังให้เพื่อน ๆ นักศึกษามีความตื่นตัวในความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างมองผ่านหรือคิดว่าเป็นเรื่องของผู้บริหารที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง” (สมสมัย, 2555)

อีกทั้ง นักศึกษาคาดหวังให้มีเสรีภาพทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น โดยให้มีการอนุมัติ หลักสูตรการศึกษาและเปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มมากขึ้น มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดช่วงหรือระยะเวลาในการสัมมนาและพัฒนาหลักสูตร ให้มีความยืดหยุ่น ทันยุคสมัย และสามารถเทียบเคียงระบบการศึกษาสากล

ส่วนที่ 2 แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

1. ปัจจัยภายใน หรือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง

1.1. ผู้บริหาร

การปฏิรูปการศึกษามุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียน การสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้บริหาร สาขาวิชาการตลาดมีการดำเนินการ ดังนี้

1.1.1. นำเรื่องอาเซียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยการจัดสัมมนาประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนระหว่างผู้บริหาร และอาจารย์อย่างน้อยภาคการศึกษาละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการบูรณาการเป้าหมายเข้ากับยุทธศาสตร์การเปิดเสรีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2. สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักศึกษาได้รับรู้และมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง โดยจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางจากทุกฝ่าย ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สามารถเตรียมตัวรับสภาพใหม่เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยี มาตรฐานและสมรรถนะในการประกันคุณภาพทางการศึกษาอย่างชัดเจน

1.1.3. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ในรูปแบบของการวิจัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแนวทางในการประเมินผลิตผล รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามเป้าหมาย หรือเป็นไปตามความคาดหวังมากน้อยเพียงใด

1.1.4. จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทั้งอาจารย์และนักศึกษา เช่น ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันทางวิชาการต่าง ๆ ภายนอกมหาวิทยาลัยมากขึ้น จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ของอาจารย์ เป็นต้น เนื่องจากบุคลากรถือเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาทางการศึกษา หากทักษะหรือความสามารถของบุคลากรมีขีดจำกัดแล้ว อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการดำเนินงานได้

1.1.5. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในรูปของวารสาร ราชกิจจานุเบกษา หรืองานวิจัยที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถศึกษาค้นคว้าถึงความเป็นมา สถานการณ์ที่เป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “อาเซียนเป็นเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หากบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทั้ง 3 ด้านนี้มากขึ้น ก็จะสามารถปรับตัวและพร้อมที่จะเข้าสู่สังคมอาเซียนได้ดียิ่งขึ้น” (สมบัติ, 2555)

1.2. อาจารย์

อาจารย์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้น แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของอาจารย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1. ส่งเสริมการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับอาจารย์ โดยเชิญบุคคลภายนอกที่มีชื่อเสียงมาอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ จัดงานประชุมวิชาการสำหรับอาจารย์ร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ให้สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์นั้น ๆ มาถ่ายทอดให้กับนักศึกษาที่เป็นอนาคตของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2. จัดตั้งโครงการอบรมภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เป็นต้น สำหรับอาจารย์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในเรื่องของภาษาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารในสภาพสังคมที่มีวัฒนธรรมต่าง ๆ หลากหลาย จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และควรจะต้อง มีการเตรียมความพร้อมให้ดี ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “ในอีกไม่ช้า การสื่อสารภาษาในประเทศอาเซียนเป็นภาษาที่ 3 ได้นั้นถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการสื่อสารได้ 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษนั้นยังถือว่าน้อยไป เมื่อเทียบกับการแข่งขันในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตแล้ว” (สมหวัง, 2555)

1.2.3. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนการวิจัย เพื่อให้อาจารย์มีการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เชี่ยวชาญ เนื่องจากในการสร้างความรู้ นั้น ถ้าจะให้ได้ดีต้องมีการวางแผนและจัดการการวิจัย การสร้างสมรรถนะการวิจัย และการประสานร่วมมือกัน เพื่อการวิจัยที่มีคุณภาพ กระบวนการส่วนนี้ถือเป็นเครื่องกำหนดอนาคต ถ้าทำได้ดีก็จะทำให้การศึกษาไทยสามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4. ส่งเสริมให้อาจารย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจัดให้มีการเดินทางไปดูงานในประเทศอาเซียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานและได้รับประสบการณ์ตรงจากการไปศึกษาดูงานในมหาวิทยาลัยของประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้จะทำให้ได้เรียนรู้การจัดการและการให้บริการของมหาวิทยาลัยเพื่อนบ้านแล้ว ยังช่วยสร้างความกลมเกลียวในหมู่คณะและสร้างแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาปรับปรุงงานของตนให้มีประสิทธิภาพ และนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

1.2.5. จัดให้มีเวทีประกาศเกียรติคุณ แก่อาจารย์ที่มีผลงานดีเด่นในด้านต่าง ๆ เช่น ผลงานการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เชี่ยวชาญ ผลงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อยกย่องให้เป็นแบบอย่าง และเป็นกำลังใจในการพัฒนาการทำงานสำหรับอาจารย์ให้มีคุณภาพต่อไป

อีกทั้ง อาจารย์ควรให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในสังคม การสอนที่ดีจะช่วยให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีต่อผู้เรียน อาจารย์จึงต้องตั้งเป้าหมายในการสอนที่จะให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีทักษะการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติ รวมทั้งมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “อาจารย์เปรียบเสมือนแม่พิมพ์ในการสร้างผลงานศิลปะที่ดีออกมาได้ ดังนั้น อาจารย์ควรเป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ โดยแท้จริงมากกว่าที่จะอ่านตำราให้นักศึกษาฟังในชั่วโมงเรียน” (สมเดช, 2555)

1.3. หลักสูตร

ในยุครูปการศึกษ การจัดการศึกษาและการพัฒนาบัณฑิตจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตรเป็นสำคัญ เพราะหลักสูตรถือเป็นหัวใจและองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นแนวทางและองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์

โดยสาขาวิชาการตลาดได้มุ่งเน้นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.3.1. หลักสูตรต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเดิมให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น เพิ่มรายวิชา การดำเนินระบบโลจิสติกส์ในภูมิภาค การตลาดแบบข้ามวัฒนธรรม เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

1.3.2. หลักสูตรต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะตามความถนัดของนักศึกษาแต่ละคนเป็นพิเศษ เช่น เน้นรายวิชาทักษะการพูด เนื่องจากสาขาวิชาการตลาดทักษะการพูด ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นต้น

1.3.3. หลักสูตรต้องเน้นให้นักศึกษาสามารถฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นให้มีมาตรฐาน โดยเฉพาะทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นภาษาสากลที่จำเป็นต้องพัฒนาแก่บุคคลทุกกลุ่ม รวมไปถึงภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เช่น ภาษาพม่า ลาว อินโดนีเซีย เป็นต้น เพื่อลดอุปสรรคทางการสื่อสารในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3.4. หลักสูตรต้องมุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถใช้ศักยภาพและความถนัดของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ควรเน้นการปฏิบัติแบบบูรณาการมากกว่าการท่องจำทฤษฎีต่างๆ จากตำราทางวิชาการเพียงอย่างเดียว โดยจัดให้มีชั่วโมงในการจำลองสถานการณ์ทางธุรกิจ เพื่อฝึกให้นักศึกษากลับคิด กล้าแสดงออกและสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ ร่วมกัน

นอกจากนี้ สาขาวิชาการตลาดยังมีการประเมินหลักสูตร เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบและตัดสิน ว่าหลักสูตรมีคุณค่า สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินหลักสูตรจะทำให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาและข้อบกพร่องของหลักสูตร รวมทั้งอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “หลักสูตรเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น นักศึกษาคควรนำกระบวนการเรียนรู้ทั้งชีวิตมาเป็นกระบวนการศึกษาด้วย เพราะแหล่งความรู้มีหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องมาจากตำราในหลักสูตรเพียงอย่างเดียว” (สมพิศ, 2555)

1.4. เทคโนโลยี

เนื่องจาก โลกทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ก่อให้เกิดความต้องการที่จะยกระดับขั้นด้วยการเพิ่มระดับความรู้และความสามารถในการเข้าถึงแหล่งความรู้แบบข้ามชาติ เทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นที่ต้องการอย่างมากในยุคปัจจุบัน การพัฒนาปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีค่าใช้จ่ายถูกลง ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษามากขึ้น สาขาวิชาการตลาดจึงมีการมุ่งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม ครอบคลุม เพื่อลดข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่ที่เป็นอุปสรรคต่อโอกาสทางการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยการเชื่อมโยงข้อมูลทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา แนวโน้ม และทิศทางการศึกษา เช่น จัดทำเว็บไซต์ที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมบทความ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนที่น่าสนใจ รวมถึงส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “เมื่อนักศึกษาของสาขาวิชาการตลาด สามารถติดต่อกับเพื่อนคนไทยในอาเซียน หรือเพื่อนชาวต่างประเทศที่เรียนอยู่ในสาขาเดียวกัน การศึกษาของนักศึกษาก็จะก้าวออกไปจากห้องเรียนและข้อจำกัดที่ได้รับจากอาจารย์ผู้สอน ถือเป็นยกระดับคุณภาพของการศึกษาได้อีกมาก ” (สมศักดิ์, 2555)

1.5. การเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอน ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติและการคิดเชิงบูรณาการมากขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้จริง เช่น ให้นักศึกษาได้รู้จักวิเคราะห์กรณีศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นต้น รวมทั้งควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยเน้นให้นักศึกษามีการนำเสนอผลงานเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดยังคงประสบปัญหาในเรื่องของภาษาเป็นอย่างมาก เพราะโอกาสที่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารยังมีน้อย แม้จะมีอาจารย์ที่สามารถ ถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ก็ตาม สำหรับภาษาอื่น เช่น ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ภาษาลาว เป็นต้น ก็เป็นสิ่งจำเป็น เพราะ เมื่อมีการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การเรียนรู้ภาษาเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารการใช้ชีวิต การศึกษา และการประกอบกิจการอาชีพของนักศึกษาในอนาคตต่อไป ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “การศึกษาในระดับปริญญาตรีควรมีการสอนที่เน้นให้นักศึกษาคิดเป็นมากขึ้น เพราะการที่ผู้เรียนไม่เข้าใจถึงองค์ความรู้ในศาสตร์ที่ตนศึกษา เป็นเหตุให้นักศึกษาที่จบมาตกงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่สามารถนำความรู้ที่ตนเรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้” (สมยิ่ง, 2555)

1.6. การวัดและประเมินผล

การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะประสบความสำเร็จและบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากจะใช้การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแล้ว การวัดและประเมินผลก็เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้งานดำเนินงานเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

สาขาวิชาการตลาด มีการมุ่งติดตามและประเมินผลการเตรียมความพร้อมของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในรูปแบบ ของการวิจัยเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นการตรวจสอบข้อบกพร่องและประเมินกระบวนการเตรียมความพร้อมว่าสอดคล้องและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการสอนของผู้สอน กระบวนการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนกระบวนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ หรือมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติตามคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนที่กำหนดไว้ อย่างไร มากน้อยแค่ไหน เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่” (สมรักษ์, 2555)

1.7. นักศึกษา

1.7.1. ควรมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่าง ๆ คู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งในเชิงประโยชน์ที่ได้รับ เช่น โอกาสในการประกอบอาชีพอย่างเสรี โอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เป็นต้น และข้อควรระวัง เช่น นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เนื่องจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างถูกต้อง เป็นต้น เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างองค์ความรู้ วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม ของนักศึกษา ในสังคมไทยและสังคมโลกว่าควรมีหลักคิดทิศทางใด

1.7.2. การเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษา จำเป็นต้องปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย โดยเน้นถึงการวางแผนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เช่น การฝึกงานในองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพต่อไป

1.7.3. สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองให้ทำงานกับผู้คนต่างวัฒนธรรมได้ โดยฝึกปฏิบัติงานในสาขาที่ถนัด เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง นำไปสู่ความสามารถในการทำงานกับบุคคลที่หลากหลาย อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการที่นักศึกษามีทักษะพิเศษหรือความถนัดเฉพาะ เป็นการแสดงให้เห็นความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน

1.7.4. สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถสื่อสารได้ เช่น ฝึกสนทนากับอาจารย์ชาวต่างชาติประจำศูนย์ฝึกภาษาในมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น เนื่องจาก เมื่อประเทศอาเซียนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แล้วนั้น ไม่ว่าจะคนของแต่ละประเทศจะใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาราชการหรือภาษาประจำชาติอยู่ก็ตาม หากต้องติดต่อสื่อสารกับคนอื่นที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรม แล้ว ทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักและต้องเรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ทั้งสิ้น

1.7.5. เรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยเพิ่มวิชาเรียนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา การเมืองและการปกครองของประเทศอาเซียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เกิดความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนอาเซียน และสามารถยอมรับคนประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียนเป็นเพื่อนหรือครอบครัวเดียวกันได้ อันนำไปสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ดีต่อไป

1.7.6. ดำเนินการจัดแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศอาเซียน เช่น จัดโครงการให้นักศึกษาของสาขาวิชาการตลาดศึกษาในประเทศไทยเป็นระยะเวลา 2 ปี และสามารถเลือกศึกษาในประเทศอาเซียนได้อีก 2 ปี เป็นต้น เนื่องจากการส่งนักศึกษาไปเรียนมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ในช่วงเวลาหนึ่งของการศึกษา เป็นกลวิธีที่มีประสิทธิผลในการสร้างความเป็นอาเซียนมากขึ้น ประกอบกับการมีนักศึกษาต่างประเทศเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยของเรา ก็เป็นกิจกรรมที่สำคัญ อันจะสร้างความเข้าใจและสร้างความเป็นอาเซียนของนักศึกษาได้อีกทางหนึ่งเช่นเดียวกัน

1.7.7. จัดให้นักศึกษาไปศึกษาดูงานต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศอาเซียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์แก่นักศึกษา ให้สามารถก้าวทันโลก และรู้จักใช้ความรู้เทคโนโลยี ค่านิยมและวัฒนธรรมที่ได้เรียนรู้ในต่างแดนให้เป็นประโยชน์และนำไปแข่งขันในสังคมโลกได้

ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “นักศึกษาควรมีความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รู้จักยอมรับในความแตกต่างหรือความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข” (สมฤทัย, 2555)

2. ปัจจัยภายนอก หรือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม

2.1. ผู้ปกครอง

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นรากฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญและช่วยแก้ไขปัญหาดัง ๆ ของสังคมในปัจจุบัน การจัดการศึกษาให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ที่นักการศึกษาได้ตระหนักและมีความคิดเห็นตรงกันว่า ผู้ปกครองเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการนำพาเด็กสู่เป้าหมายทางการศึกษา ไม่ได้เป็นเรื่องเฉพาะของสถานศึกษาและอาจารย์เท่านั้น

ผู้ปกครอง จึงควรมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุตรหลานให้ มีการพัฒนาที่สมบูรณ์โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา และสนับสนุน ให้ได้อย่างถูกแนวทาง เช่น สร้างบรรยากาศภายในครอบครัวที่ดี ส่งเสริมและให้คำแนะนำในสิ่งที่บุตรหลานสนใจ เป็นต้น ซึ่ง สถาบันครอบครัว ถือเป็นสถาบันพื้นฐานสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดแนวทางการ ปฏิบัติของบุตรหลาน ซึ่งเป็นสมาชิกภายในครอบครัว และเนื่องจากเด็กแต่ละคนมาจาก สภาพแวดล้อมที่ต่างกัน จึงมีความแตกต่างกัน ผู้ปกครองกับสถานศึกษาควรจะต้องมีความสัมพันธ์ กัน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น อาจารย์ พ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครองของเด็กต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังคำ สัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “เด็กที่มีพัฒนาการดี มักจะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความรู้ใน การเลี้ยงดูเด็ก และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก” (สมฤดี, 2555)

2.2. ชุมชน

เนื่องจาก บัณฑิตที่จบใหม่บางส่วนมีความคิดที่ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาไว้ ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เพราะขาดความรู้และความเข้าใจในสาขาที่เรียนมา โดยมีแนวโน้มที่จะ ทำงานในสาขาอื่น ๆ ที่มีได้เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน ทำให้ประเทศชาติสูญเสียงบประมาณเพื่อ ผลิตบุคลากรในสาขานั้น ๆ เป็นจำนวนมาก

ดังนั้น สาขาวิชาการตลาดและชุมชนต้องเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่าง กัน โดยจัดให้องค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาอบรมแก่นักศึกษาของสาขาวิชาการตลาด มีการถ่ายทอดประสบการณ์จริงจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เปิดโอกาสให้นักศึ ษาเข้าไปศึกษา ภาคปฏิบัติและดูงานในสถานที่จริง เพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณประโยชน์ในศาสตร์นั้น ๆ เป็นแนวทาง กระตุ้นให้นักศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและ สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้อย่างมี เป้าหมาย พร้อมทั้งจะก้าวไปในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมั่นคง

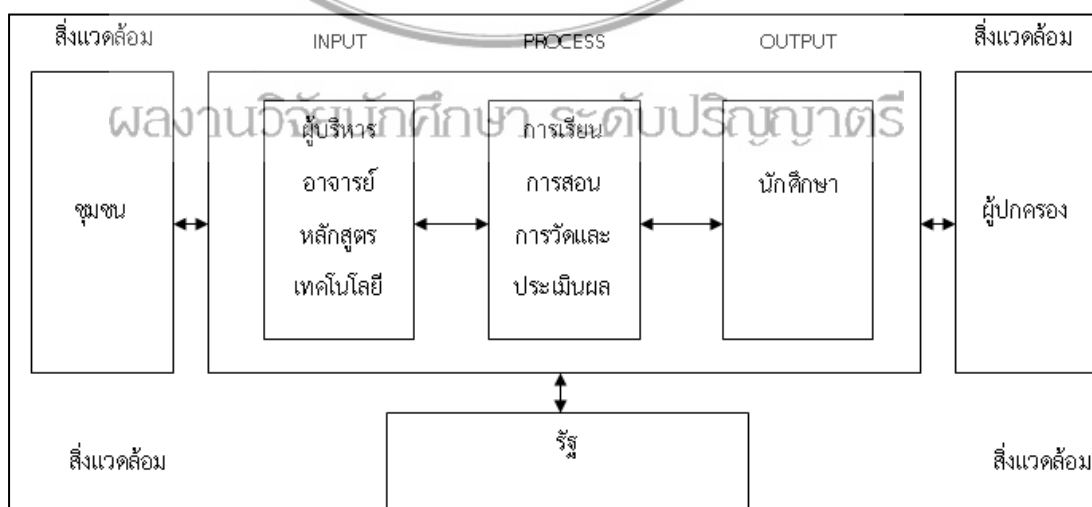
อีกทั้ง องค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การร่างหลักสูตรการเรียนการสอนที่สามารถรองรับความต้องการขององค์กร หรือการให้ นักศึกษาไปฝึกงานตามองค์กรต่าง ๆ การให้ทุนการศึกษา การสนับสนุนเงินทุนในการค้นคว้าวิจัย เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถตามความต้องการขององค์กรได้เป็น

อย่างดี ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “ความสามารถในการมีงานทำของนักศึกษานั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยเพียงฝ่ายเดียว หากแต่นักศึกษาเองควรฝึกฝนตนเองและชวนขวยหาความรู้และประสบการณ์ภายนอกด้วยตนเองด้วย” (สมควร, 2555)

2.3. รัฐ

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐน้อยเกินไป เป็นเหตุให้เกิดความขาดแคลนในทุกด้านทั้งกำลังคน สิ่งจำเป็นพื้นฐาน อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งงบประมาณในการพัฒนามีขีดจำกัดมาก จนการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเกิดขึ้นในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ มีผลให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพอยู่ในระบบอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบบริหารงานบุคคลต้องใช้คนมาก แต่ทำงานได้น้อย เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า “บุคลากรทางการศึกษาจำนวนไม่น้อยไม่สามารถพัฒนาและคงความเป็นวิชาการได้ แม้จะมีศักยภาพและความตั้งใจดีก็ตาม เพราะขาดสิ่งจำเป็นพื้นฐานและสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ที่เอื้อต่อความเป็นเลิศทางวิชาการ” (สมคิด, 2555)

ดังนั้น รัฐควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายสนับสนุนด้านการศึกษา มาก ขึ้น โดยส่งเสริมเงินทุนทั้งการวิจัย การศึกษาต่อ รวมถึงทุนทรัพยากรทางปัญญาเกี่ยวกับเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และตำราทางวิชาการที่ทันสมัย เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาในอนาคตต่อไป

ภาพที่ 6 กรอบความคิดของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสาขาวิชา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ” สามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทักษะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 2 แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขา วิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ส่วนที่ 1 ทักษะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับทักษะในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหาร

จากการสัมภาษณ์ทักษะของผู้บริหารในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่า การจัดการศึกษาในสังคมแห่งประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียน เป็นวิถีของการจัดการศึกษาในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และใกล้เคียงในการสร้างอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีกระบวนการทางการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเชื่อมโยงแต่ละชนชาติในแถบอาเซียนให้เกิดศักยภาพทางการแข่งขันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านการผลิต ด้านการขนส่ง เป็นต้น และเป็นแนวทางให้สามารถดำรงชีพพร้อมกันได้ อย่างเหมาะสม รวมทั้งความหลากหลายในวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน และกันของคนในภูมิภาคดังกล่าว ดังนั้น การสร้างความพร้อมจึง กลายเป็นสิ่งสำคัญของทุกคน ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะการเตรียมการทางด้านภาษา ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากปัจจุบันนักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานในอนาคต

2. อาจารย์

จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์อาจารย์สาขาวิชาการตลาด พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ การจัดการศึกษาทำให้นักศึกษาสาขาวิชาการตลาดมีคุณลักษณะที่พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงได้ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และนักศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเปลี่ยนผ่านความรู้ไปสู่ผู้เรียน จำเป็นต้องปรับบทบาทให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา เช่น ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเพิ่มการเรียนภาษาประเทศเพื่อนบ้านในหลักสูตร แลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศในอาเซียน และปรับค่านิยมของนักศึกษาให้เน้นการคิดวิเคราะห์และการปฏิบัติมากขึ้น เป็นต้น

3. นักศึกษา

ในการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน สามารถสรุปทัศนะของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดได้ดังนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นโอกาสที่ดีทำให้เกิดการจัดการศึกษาที่ก้าวหน้าและกว้างไกลในเชิงการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม ส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับประเทศอาเซียน ทั้งในด้านภาษา สังคม และการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่ทำให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเสรี นำไปสู่ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

ส่วนที่ 2 แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

1. ปัจจัยภายใน หรือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1.1. ผู้บริหาร

ด้านการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จ คือ ผู้บริหารต้องรับรู้และเข้าใจถึงกระบวนการในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสาขา วิชาการตลาดมีการดำเนินการดังนี้

1.1.1. นำเรื่องอาเซียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยการจัดสัมมนาประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนระหว่างผู้บริหารและอาจารย์อย่างน้อยภาคการศึกษาละหนึ่งครั้ง

1.1.2. สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักศึกษาได้รับรู้และมีส่วนร่วม อย่างทั่วถึง โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

1.1.3. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลในรูปแบบของการวิจัย เพื่อปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.1.4. จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทั้งอาจารย์และนักศึกษา เช่น ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันทางวิชาการต่าง ๆ ภายนอกมหาวิทยาลัยมากขึ้น จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

1.1.5. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในรูปของวารสารทางวิชาการที่รวบรวมบทความหรืองานวิจัยที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทางการศึกษา

1.2. อาจารย์

อาจารย์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้น แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของอาจารย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1. ส่งเสริมการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ โดยเชิญบุคคลภายนอกที่มีชื่อเสียงมาอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ จัดงานประชุมวิชาการสำหรับอาจารย์ร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1.2.2. จัดตั้งโครงการอบรมภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เป็นต้น สำหรับอาจารย์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2.3. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนการวิจัย เพื่อให้อาจารย์มีการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เชี่ยวชาญ

1.2.4. ส่งเสริมให้อาจารย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจัดให้มีการเดินทางไปดูงานในประเทศอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

1.2.5. จัดให้มีเวทีประกาศเกียรติคุณแก่อาจารย์ที่มีผลงานดีเด่นในด้านต่าง ๆ เช่น ผลงานการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เชี่ยวชาญ ผลงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อยกย่องให้เป็นแบบอย่าง

1.3. หลักสูตร

สาขาวิชาการตลาดมุ่งเน้นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.3.1. หลักสูตรต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเดิมให้สอดคล้องกับการจัดการ ศึกษาสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น เพิ่มรายวิชา การดำเนินระบบโลจิสติกส์ในภูมิภาค การตลาดแบบข้ามวัฒนธรรม เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

1.3.2. หลักสูตรต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะตามความถนัดของนักศึกษาแต่ละคนเป็นพิเศษ เช่น เน้นรายวิชาทักษะการพูด เนื่องจากสาขาวิชาการตลาดทักษะการพูด ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นต้น

1.3.3. หลักสูตรต้องเน้นให้นักศึกษาสามารถฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นให้มีมาตรฐาน โดยเฉพาะทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นภาษาสากลที่จำเป็นต้องพัฒนาแก่นักศึกษากลุ่ม รวมไปถึงภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เช่น ภาษาพม่า ลาว อินโดนีเซีย เป็นต้น เพื่อลดอุปสรรคทางการสื่อสารในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3.4. หลักสูตรต้องมุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถใช้ศักยภาพและความถนัดของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ควรเน้นการปฏิบัติแบบบูรณาการ มากกว่าการท่องจำทฤษฎีต่าง ๆ จากตำราทางวิชาการเพียงอย่างเดียว โดยจัดให้มีชั่วโมงในการจำลองสถานการณ์ทางธุรกิจ เพื่อให้ศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดร่วมกัน

1.4. เทคโนโลยี

สาขาวิชาการตลาดมุ่งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมครบถ้วน เพื่อลดข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่ที่เป็นอุปสรรคต่อโอกาสทางการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยการเชื่อมโยงข้อมูลทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา แนวโน้ม และทิศทางการศึกษา เช่น

จัดทำเว็บไซต์ที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมบทความ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนที่น่าสนใจ รวมถึงส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

1.5. การเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอน ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติและการคิดเชิงบูรณาการมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้จริง เช่น ให้นักศึกษาได้รู้จักวิเคราะห์กรณีศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นต้น รวมทั้งควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยเน้นให้นักศึกษามีการนำเสนอผลงานเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดยังคงประสบปัญหาในเรื่องของภาษาเป็นอย่างมาก เพราะโอกาสที่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารยังมีน้อย แม้จะมีอาจารย์ที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ก็ตาม

1.6. การวัดและประเมินผล

มุ่งติดตาม และประเมินผลการเตรียมความพร้อมของการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนของ สาขาวิชาการตลาดในรูปแบบของการวิจัยเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7. นักศึกษา

1.7.1. ควรมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่าง ๆ สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งในเชิงประโยชน์ที่ได้รับ เช่น โอกาสในการประกอบอาชีพอย่างเสรี โอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เป็นต้น และข้อควรระวัง เช่น นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างถูกต้อง เป็นต้น

1.7.2. การเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษาจำเป็นต้องปรับทั้งกระบวนการ เรียนรู้ โดยเน้นถึงการวางแผนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เช่น การฝึกงานในองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงต่อไป

1.7.3. สร้างความสามารถในกา รทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองให้ทำงานกับผู้อื่นต่างวัฒนธรรมได้ โดยฝึกปฏิบัติงานในสาขาที่ถนัด เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง นำไปสู่ความสามารถในการทำงานกับบุคคลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7.4. สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น เพื่อให้สามารถสื่อสารได้ เช่น ฝึกสนทนากับอาจารย์ ชาวต่างชาติประจำศูนย์ฝึกภาษา ในมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

1.7.5. เรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยเพิ่มวิชาเรียนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา การเมืองและการปกครองของประเทศอาเซียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน นำไปสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7.6. ดำเนินการจัดแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศอาเซียน เช่น จัดโครงการให้นักศึกษาของสาขาวิชาการตลาดศึกษาในประเทศไทยเป็นระยะเวลา 2 ปี และสามารถเลือกศึกษาในประเทศอาเซียนได้อีก 2 ปี เป็นต้น

1.7.7. จัดให้นักศึกษาไปศึกษาดูงานต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศอาเซียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา

2. ปัจจัยภายนอก หรือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม

2.1. ผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง ควรมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุตรหลานให้มีการพัฒนาที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา และสนับสนุนได้อย่างถูกต้องแนวทาง เช่น สร้างบรรยากาศภายในครอบครัวที่ดี ส่งเสริมและให้คำแนะนำในสิ่งที่บุตรหลานสนใจ เป็นต้น เนื่องจากสถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของบุตรหลาน ซึ่งเป็นสมาชิกภายในครอบครัว

2.2. ชุมชน

สาขาวิชาการตลาดและชุมชนต้องเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่างกัน โดยจัดให้องค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาอบรมแก่นักศึกษาของสาขาวิชาการตลาด เพื่อเป็นแนวทางให้ นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะก้าวไปในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมั่นคง

2.3. รัฐ

รัฐควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบาย สนับสนุนด้านการศึกษามากขึ้น โดยส่งเสริมเงินทุนทั้งการวิจัย การศึกษาต่อ รวมถึงทุนทรัพยากรทางปัญญาเกี่ยวกับเครื่องมือ วัสดุ

อุปกรณ์ และตำราทางวิชาการที่ทันสมัย เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาในอนาคตต่อไป

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ทักษะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการศึกษาทักษะในการเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด บุคลากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่องทางในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ที่จะทำให้การศึกษามีการเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันอย่างเสรี สร้างเครือข่ายทางวิชาการได้ อย่างหลากหลาย โดยมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการขับเคลื่อน อารุงจันทวานิช (2542) กล่าวว่า ประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะ เพื่อให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของการศึกษาในการขจัดความยากจนแฉะ ะการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ และมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล

ส่วนที่ 2 แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของสาขาวิชาการตลาดถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สามารถอภิปรายผลได้ว่า การศึกษาของไทยที่ผ่านมา มีความพยายามในการยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาของนักศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาไทยในแต่ละปี ผลที่ออกมา มักอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากนักศึกษาไทยในปัจจุบัน ไม่ค่อยมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ขาดความกระตือรือร้น ไม่รอบรู้ทันต่อสถานการณ์ มีความอดทนต่อสภาวะความกดดันน้อย ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญของกระบวนการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาดเป็นอย่างมาก ทำให้สาขาวิชาการตลาดจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ หลักสูตร เทคโนโลยี กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล นั กศึกษา และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน รัฐ เพื่อมุ่งหวังให้นักศึกษาของสาขาวิชาการตลาดมีศักยภาพดังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาไทยยุคใหม่ เรียกว่า คุณลักษณะของผู้เรียนในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ หรือ คุณลักษณะ 4ร. ดังที่

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2551) กล่าว ซึ่งประกอบไปด้วย ร 1. รู้ทัน รู้นำโลก ร 2. เรียนรู้ชำนาญ เชี่ยวชาญปฏิบัติ ร3. รวมพลังสร้างสรรค์สังคม และ ร4. รักษ์วัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษาสาขาวิชาการตลาด โดยเฉพาะนักศึกษา ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นอย่างมาก อีกทั้ง นอกจาก นักศึกษาไทยต้องมีทักษะความสามารถทางภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เช่น ภาษาลาว ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ภาษาอินโดนีเซีย เป็นต้น อาจมีบทบาทมากขึ้น การเรียนรู้ ภาษาที่สามจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาไทยในอนาคต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

1. ควรเพิ่มการสอนภาษาประเทศเพื่อนบ้านในหลักสูตร
2. ควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการ
3. ควรสนับสนุนทุนการวิจัยเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมคู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในสาขาวิชาอื่น
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแนวทางการเตรียมความพร้อมคู่ประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียน

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

รายการอ้างอิง

- กมล สดประเสริฐ. (2554). รายงานการสังเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่างๆ แล
วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรปฏิรูปการศึกษาไทย . พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ที.
พี.พรีนธ์.
- กมล สดประเสริฐ และสุนทร สุนันท์ชัย. (2541). วิสัยทัศน์ทางการศึกษา ทิศทางที่ไทยต้อง
ทบทวน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ศักยภาพแห่งศตวรรษที่ 21: แนวคิดการปฏิรูปการศึกษา .
กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- ครรชิต พุทธโกษา. (2554). กรอบประเด็นการวิจัยของประเทศไทยให้พร้อมรับสถานการณ์กา ร
รวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน . กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ.
- ทวีวรรณ อินดา . (2552). “การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2540). สังคมไทยในศตวรรษหน้า มุมมองด้านการศึกษาและสหวิทยาการ ใน
เมืองไทยในปี 2560: อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2541). “โจทย์การปฏิรูปการศึกษา.” มติชนรายวัน (26 มิถุนายน): 6.
- ประคอง รัศมีแก้ว . (2551). “คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ .”
วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประเวศ วะสี. (2541). การปฏิรูปการศึกษาไทย หนทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นท์
และพับลิชชิ่ง.
- ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2551). “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษา.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. (2542). “รูปแบบการศึกษาไทยที่สอดคล้องกับบริบทและสังคมไทยในศตวรรษที่
21.” วารสารวิชาการ 2, 1 (มกราคม): 31–42.

- พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน. (2549). การปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน . พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พิณสุดา สิริธรงค์ศรี. (2552). ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2551). การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. (2545). กระบวนทัศน์ใหม่แห่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: การศึกษา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). การศึกษาไทยในเวทีโลก. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- วิชัย ต้นศิริ. (2541). การบริหาร หลักการทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา . กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิชัย ต้นศิริ. (2542). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต แนวคิดสู่การปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษานแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. (2555). รู้จักประชาคมอาเซียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- สมบัติ นพัทธ์. (2548). “การศึกษาไทย หลุมดำแห่งอนาคต.” มติชนรายวัน (7 กุมภาพันธ์). 30.
- สุริชัย หวันแก้ว. (2548). เอเชีย: สิ่งท้าทายใหม่และการปรับตัว. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จามริก. (2541). ฐานคิดสู่ทางเลือกใหม่ของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ . (2541). การบริหารและการจัดการศึกษาไทย . กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อำรุง จันทวานิช . (2542). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ทักษะของบุคลากรทางการศึกษา สาขาวิชาการตลาดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรีในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1. ผู้บริหาร

- 1.1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไร
- 1.2. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดโอกาสและอุปสรรคทางการศึกษา

ในด้านใดบ้าง

2. อาจารย์

- 2.1. อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไร
- 2.2. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดโอกาสและอุปสรรคทางการศึกษา

ในด้านใดบ้าง

3. นักศึกษา

- 3.1. นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไร
- 3.2. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดโอกาสและอุปสรรคทางการศึกษา

ในด้านใดบ้าง

ส่วนที่ 2 แนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

1. ปัจจัยภายใน หรือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง

1.1. ผู้บริหาร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

- 1.1.1. แนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาของผู้บริหารสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นอย่างไร

- 1.1.2. สาขาวิชาการตลาดควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องใดบ้าง

- 1.2.3. ปัญหาสำคัญของแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียน คืออะไร

- 1.2.4. ผู้บริหารมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดย

เฉพาะอาจารย์และนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

1.2.5. สิ่งที่ผู้บริหารคาดว่าจะได้รับจากการปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ มีอะไรบ้าง

1.2. อาจารย์

1.2.1. เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การศึกษาไทยควรมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

1.2.2. จากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มีผลกระทบต่อกระบวนการศึกษามากน้อยเพียงใด

1.2.3. ในฐานะที่อาจารย์เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษา อาจารย์ควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องใดบ้าง

1.2.4. อาจารย์คิดว่าปัญหาของนักศึกษาชาวไทยในปัจจุบันมีอะไรบ้าง เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือไม่ อย่างไร

1.3. หลักสูตร

1.3.1. สาขาวิชาการตลาดควรมีการพัฒนาหลักสูตร หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างไร

1.3.2. หลักสูตรควรเน้นเนื้อหาวิชาเรื่องใดเป็นพิเศษ

1.3.3. สาขาวิชาการตลาดควรมีการส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

1.4. เทคโนโลยี

1.4.1. ในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร

1.4.2. สาขาวิชาการตลาด ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อสร้างโอกาสหรือเสริมสร้างการเรียนรู้แก่บุคลากรทางการศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต ได้อย่างไร

1.5. การเรียนการสอน

1.5.1. การวางแผนกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นอย่างไร

1.5.2. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการปฏิบัติ จะช่วยให้การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร

1.5.3. การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

1.6. การวัดและประเมินผล

1.6.1. สาขาวิชาการตลาดควรมีการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้อย่างไร

1.6.2. การวัดและประเมินผลโดยมุ่งเน้นการวิจัย ช่วยปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ อย่างไร

1.7. นักศึกษา

1.7.1. นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไร

1.7.2. นักศึกษามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด กับการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

1.7.3. นักศึกษาควรฝึกฝนหรือได้รับการพัฒนาในด้านใดบ้าง

1.7.4. ภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคต่อแนวทางการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

1.7.5. นักศึกษามีความคาดหวังด้านใด จากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7.6. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ถือเป็นโอกาสในการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

1.7.6. คุณลักษณะเด็กไทยในความคิดของนักศึกษาเป็นอย่างไร

2. ปัจจัยภายนอก หรือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม

2.1. ผู้ปกครอง

2.1.1. ผู้ปกครองเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยได้หรือไม่

2.1.2. ผู้ปกครองจะช่วยสนับสนุนให้บุตรหลานมีความสามารถทางการแข่งขันในอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้อย่างไรบ้าง

2.2. ชุมชน

2.2.1. ชุมชนควรมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง เพื่อให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต

2.2.2. การมีส่วนร่วมในชุมชน จะช่วยส่งเสริมศักยภาพทางการศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร

2.3. รัฐ

2.3.1. ปัจจุบันรัฐมีนโยบายในการสนับสนุนการศึกษาของไทยมากน้อยเพียงใด

2.3.2. รัฐควรมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการศึกษาสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไรบ้าง

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวจุฑารัตน์ อยู่เจริญ
 ที่อยู่ 149/7 บางใหญ่ซุ้ตี่ ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่
 จังหวัดนนทบุรี 11140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี
 พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ – สกุล นางสาวปัทมาวดี ปานดวง
- ที่อยู่ 666/40-3 ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000
- ประวัติการศึกษา
- พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี